

UJKOR

ORSZÁGOS PINCZÉRLAP.

BEFÖLDÖM: ELŐFIZETÉSI ÁR: KÜLFÖLDÖM:

Egész évre . . . 6 ft — kr.   Egész évre . . . 6 ft 80 kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.   Fél évre . . . 3 ft 40 kr.
Negyed évre . . 1 ft 50 kr.   Negyed évre . . 1 ft 70 kr.

SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

FLÓR GYÓZÓ

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Hirdetéseket jutányos áron vállal el a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Somogyi-u. 24.

Temesvár.

Az egykori élczfaragók Temesvárt elkeresztelék Kis-Bécsnek — és nem is ok nélkül. Mert hát mi tőrés-tagadás, bizony van ebben az élczben sok igazság, mint igen sok olyan élczben, a melyet a hazafias elkéseredés szatyrja hozott a nép ajkáról a fogalomba.

A mellett, hogy örömmel jegyezzük fel mi is a magyarosodás ténrtől haladását és daczára, hogy nagyon szeretnénk azt tenni: de Temesvárt nem számíthatjuk még a magyar jellegű városok közé; és ha szemlélfőre vesszük azokat a mely barázdákat, a melyeket Germánia ekeje e város társadalmának kultuszán vagott: hazafias érzésünknek hosszú türelemmel kell lenni azon idő elkövetkezéig, a mikor ezen különben kies és kedves várost a magyar szellem teljesen a sajátjának valhatja.

Ismerve a nemzet-kulturális átalakulások lassu folyamatát, nem is szeretjük tehát a közeli jövőre ezen idő elkövetkezéit, mert tudjuk, hogy a népek nem szokták csak úgy elhajtani maguktól az ő hagyományaikat, szokásait és nyelvtíket, legyen lett az igazságatlan után, szornok hatalommal is reájuk erőszakolva. De hát ha már az ember felveti egy szokást, annak a legőbb esetben rabja is marad életén át, különösen ha annak megváltoztatására befolyás nem gyakoroltatik. Ebben a bizonyos „befolyás”-ban látom

én a nemzet-kulturális feladatot és ezen feladatot teljesítésében a hazafias kötelességet.

Az igazi magyar jellem nem ismer erőszakot, ezt eléggé tapasztalhatta Temesvár törzs-társadalm, mert ha nem úgy volna, bizonyára jóval előbbre állna ott a magyarság ügye. A magyarság azonban az ő nemzeti konzolidációjának eszközt, tehát a magyar nyelv terőglálásának módját is, üdős intézményes alkotásban látja és alkalmazza is, a miről Temesvár közönsége is bizonyára magyözöjést szerzett.

Ezen módszertől várjuk tehát mi is, türelmünket előlegezve, hogy a magyarság ügye azon polczra jutand Temesváron is, a hol azt a hazafias érzés látni óhajlana.

De talán egy kissé nagyon is elbarangolt az én tollam. Be is ismerem, hogy: igen. Beismerem, hogy ezen szerény lapocská keretén túljartam, a mikor olyan magasan fekvő dolgokat vonok annak sorai közé: mint a minő egy egész nemzet ideáljá, a hogy ezt beismerem, ép úgy tudom azt is, hogy nem mentem a tilosra.

Hogy különben érhető okát adjan tollam ezen elbarangolásának, — a mi oda vezetett, hogy Temesvárral íly széles alapon foglalkoztam, — szolgáljon magyarázatul az, hogy ezzel egy nemzeti szánit keret alakok szolgálhatni azon nagyfontosságú öröm eseményhez, a melynek e város szakmánk: a pinczérség méltó büszkeségére és üdvére a közel múlt napokban színhelyevő lön.

Ne kicsinyelje ezt senki; ne még az se, a ki különben a mi elszigetelt társadalunktól bármely távolagságon állónak is tartja magát. Az, a mi Temesváron történt, a mit a temesvári pinczérkar művelt, azt minden magyar ember fogadja meleg és hálás érzéssel, mert a mi ott történt: az a magyar szellem fényes diadala.

Tudva és ismerve azt az előtételt, azt a méltánytalan kicsinyítést, a mely a pinczér ténykedését úgy egyenkint, mint csoportban, egész életén át kísér, helyén valónak találok ismételn azt, hogy azt az eseményt, a melyet Temesvár pinczér-testülete kivivott, ne kicsinyelje senki se.

Hosszas gigászi küzdelmet folytatott érte, de kitűzte a magyarság ezen exponált pontján a magyar Szentháromságot: a tricolorot.

Üdv érte nektek ti pinczérbajnokok! Kinyit tehát egyesületek zord és rozsdamarta kapuja, hogy a szép magyar sző elfoglalja benne az ő méltó trónusát. Jól vigyaglatok rea!

A magyar szellem, a magyar sző tehát tért foglalt Temesváron. Egy lépéssel előbbre vagyunk és eggyel távolabb „Kis-Bécsötől.”

A magyar szóval egyidejűleg bevonult a temesvári pinczér-egyletbe a magyar alkotó erő is az ő ottani uttoró bajnokaival: Tóth Kálmán az ő-szerény vezérlete alatt Boór Jenő és Toffing József küzdökkel, kiserve a szövös phalanxistól. S hogy megnyilatkoztassák a

AZ UJKOR TÁRCZÁJA.

A pyramisok hazájából.

KÖZI: VÁSÁRHÉLYI KALÓLY.

II. folytatás.

Egész más világ, más nép és más szokás. Az utcákon a sok színű emberek, a legarkább ruhában és külön-különféle divatban, a mi nálunk teljesen ismeretlen. A nők rendesen (ellenkezéleg a férfiak viselőitől) laktos, az arcuk a mohamedán hit szerint fekete, — a fellah nők vizes koszával a fejükön, vagy gyermekükkel a hátukon, — a beduinok tevév vagy lovon, — más a fész szamaron, — mindez sürög-forog a helyi utcákon. Egy tolakodás, ember és ember között, és egy zajongás: mintha mindenki harag volna.

Az utolsó palota, kunyhó és rom: egyenlőre össze-vissza állanak. Ha valamelyik a tet rossz állapotban van, legyen az ő-szerény bármely más építvány, itt nem sárványi, hanem úgy hangják, meg ő-szerény. És akkor azt mondják: „Ha Isten akar, kána volna, akkor nem állt volna össze.” Az ő-szerény részeket sokszor

el sen tisztítják, hogy a területet másra lehetne felhasználni: hagyják úgy, a hogy van.

Minálunk szeretik a dolgot és az életmenetet: itt az ellenkezőt, a semmittevés és nyugodt életet. Mi gyorsan megyünk, ók lassan; mi becsütlük az időt, ók fecserik és pazarolják; azért is semmiiben nem pontosak. Rendesen mindent holnapra (bukura) szeretnek halasztani, s ekkor azt a megjegyzést fűzik hozzá: (Inshallah) — az Isten akarja.” Ha valamit igényel, azt is holnapra igény. Persze ezen ígéreten nem szabad bízni, mert ók soha se gondoskodnak holnapról, csak a máról.

Mi mindig valami újat szeretnénk, és a legutolsó divat után megyünk. Ók ellenkezőleg, mindig a régi és változatlan szokásuk bin maradnak. Mi balról jobbra írunk, ók jobbról balra. S ók mit se csudálkoznak el semmin, ha valami különös vagy rendkívüli dolgot látnak. Egész flegmatikusvan veszik a dolgot és azt mondják: „Allah akbar”, a mi magyarul annyit tesz: „Isten nagy.”

Ók nem törük a fejüket soha találmányok, mint mi szoktuk. Ilyenkor azt mondják: „Allah akbar” — „Isten tudja azt leg-”

* A zárjelbe fogott sző arab-szavak.

jobbán”. Ugyanezt szokták mondani, ha valaki azt kérdezi tőlük, hogy hány évesek.

Nálunk a férfiaknál egyszerű és sötét ruhát viselnek, s a nőknek tarkat előnyöznök. Ók a férfiaknál minél tarkábbat, a nőknél pedig minígy feketét.

Minálunk a férfi csokója a felesége kezét, itt megfordítva: urának a nő csokól kezét.

Nálunk, ha az ember idegen házába vagy szobájá lép, szokás a kalapot levenni; itt ez is ellenkezőleg történik: a papucset vetik le melőtt a szobájá lépnek. És bár ha mi ezt furcsának is találjuk, de ezen szokásuknak helyességét nem tagadhatjuk el, mert ók, a mivel az utcáról piszkot vinnének a szobájá, vetik le, mig mi azt, a mivel úgy sem piszkíthatunk be semmit.

Szűlésekkor a fiukat itten Isteni áldásnak, a leányokat pedig egy kíméletlen nagy bajnak mondják. S ebben a keletieknek szintén van valami igazuk.

A házasságok itt a legfiatalabb korban történnek. A hazaszo férfiak 16—17, a leányok alig 12—13 évesek, a mikor nálunk még csak gyermekeknek tekintenek.

magyar szellem azon alapulajdonságait, a mely alkotásokkal szerzi meg elleni fölötti fölényt, nyomban hozzá is fogtak a komoly munkához: megalkotották a létesítendő ország-pinczér-egyesület mozgalmi bizottságát, tanúságot szolgáltatván arra, hogy ezen tervezett-beli intézmény mielőbbi megvalósítása sürögő feladatot képez arra nézve, hogy a pinczér-vizyonok rendezése e szakma két tényezője, t. i. a főnök és pinczér-érdekeinek megóvása és kielégítése okából országos alapon rendezést nyervek, hogy az által kivégők ők is megillető részüket azon fel felépítésre, a mely gatul fog hivatva lenni arra, hogy a mi szakmánknak a pinczér-társadalom terennumán holmi szociális tévtanok tért soha se foglalhassanak.

Megtekinték a legszélesebb körű intézkedéseket, hogy nyugdíjgyűjtésüeti ügyeink a megillető támogatásban részesüljenek, a minek közel jövőben eredménye lesz az, hogy a nyugdíj-választmány megalakul.

Szóval a magyar szellemmel bevonult a temesvári pinczér-egylethez a cselekvés korszaka is, a melytől joggal véljük számitani szaktügyeink országsszerte leendő gyors előrehaladását.

Temesváron a magyar Gémusz diadalt aratot.

Üdv érte nektek temesvári kartársak!

Búszkék vagyunk reátok!

Tóth Endre.

„Borvásár.”

— Borhalmistóink. —

II.

(F—) Legutóbbi „Borvásár”-unkban ismertettük *Darviny* Ignác földmívelésügyi miniszternek felhívását, a melyt kibocsátott a bormetelőkhöz, egy „borértékesítő szövetkezet” létesítése tárgyában. Megtekinték akkor észrevételeinket. A szövetkezési eszmet, a miniszter felhívásából kifülvá, vagyis államgazdasságunk szempontjából helyeseltük, miután ezzel egyszer és mindenkorra eleje vetetnek a sok borpancsolás és hamisításoknak. Ez egyből helyeseltük, de nem a vendégfős ipar érdeke szempontjából. Elvégre is nekünk a

A mohamedán hit szerint meg van engedve a többszöri nősítés. Ki mennyi családot, jobban mondva „felségeit” bír eltarítani, nőtül meg anynyival.

Igy különböznek keleten minden szokások a mi szokásainkól: de meg a gyász is más, mint nálunk. Mikor az első temetés láttam, különösen tűnt fel, és pedig: a koporsó tiszta pirosva volt burkolva, s a koporsó előtt több no mint s folyton ezt kiáltotta: „já haszráti” — a mi magyarul azt jelenti: „jaj de kár.” Egy arab, a kit erre nézve megkérdeztem, a következő felvilágosítást adta:

— A gyász itt nem sötét, hanem: a, férfiaknál piros, a nőknél pedig fehér. A nők a kék a „já haszráti” kiáltják, panaszoló nők, a kék a népek kiáltják a veszteséget, a melyben a család részvett.

Ha valaki meghal, a halottnak egy napnál tovább nem szabad a házban maradni, hanem rendszeren meg az nap tem-nék el.

Felső Egyiptomban nem régen még a rabszolgá vásárok is léteztek, a melyek azonban az angol kormány alatt teljesen eltűntek.

legkisebb közünk sem volna: sem a borhalmistók dolgai, sem pedig a magyar borkereskedelem s a bormetelők nagy életkérdése ügyéhez, ha ezek bennünket, vendégfőseket is oly közörelő nem érintenek. De sajnos, a legelsősbáb vágást mi kapjuk, a melynek bizony, még egy jó idő múltán is fáj és sajog a helye.

Annak idején ezen pernicziózus esemény halatára, mi voltunk a legelső, a kik felszóltunk és a szükséges teendők eljárására nézve figyelmzettük s felhívtuk az illetékes szakőröket. A tehetségesebb és hangadób szálódás s vendégfőseinket pedig — az ipar érdekében — felszóltottuk, egy lesterendő „Magyar vendégfős ország-borpinche egy-lete” iránti mozgalomra. Ennek helyenvalóságát, a veszteteket pótolni s a vendégfős iparra nézve minden tekintetben előnyös és hasznos voltát kimutatni czükbenkben. Meggyőzésesíkből nem felejtük ki azt sem, hogy e tekintetben tenni, egyszersemnt erőlködési repunziója is leendő, a nemcsak megkarostott, de a nagyközönség részéről meg még is gyauvistott szakosztályunk. Csakugyó sajnos, az ezen czél iránti mozgalom megindítás, vagyis: a legsaját érdekükben valamit tenni, kezdeni, vendégfős iparunk részéről még mit se tapasztaltunk.

Miert e közönyösségt t. vendégfős ipar? Vagy tán Önök is a szájba repülő sült: galambra várnak? Azt kívánjuk talán, hogy ez az egyetlen szakközöly — *aktum-faktum*, azonnal késbe is állítsa elő azt a még csak tervezett dolgot. Egy kis több hajlandóság, egy nagyon kis ügybizgalmat tanusitani, az Önök léteérdeke iránt, kértünk ti. uraim! Ha akad valaki — s különösen, ha az a valaki egy organum, — a ki a „köz” ügyének s érdekének nem önző, hanem tisztá lelkesedéssel akar javára lenni, ne hagyják azt hidegségükkel, nemtorodonságukkal oly egyedül magára, hogy végre még az is háta fordított, az annyira kívánatos s szükséges *temi valók*nak. Mert tekintsek csak, hogy mi szül ez az áldatlan, önközönyösségt, a melynek egy egyesek, valamint az általánosság s mint most, egy későbbben is csak a legkárosabb hatását fogják érezni.

Tehát a közönyösségről, illetőleg a vendégfős ipar bajáról léven szó, — vagy talán t. vendégfősök a mai kországos állapot és romlott viszonyok közt oly jól éreznek magukat, hogy a sok minden apró-cseprő bajokat meg feltűnőnek se tartják?... No akkor hat hála Isten! Nincs semmi javítani való a helyzetben és nincsenk orvosolni való bajok. Mert ezen né-

zetet látjuk megerősítve a „Magyar Vendégfős és Káves Ipar” 12-iki számban is, a hol annak „Közgazdász” rovatában: „A magyar borkereskedelm érdekei” czimmel közölődik egy jó hosszú közömböly s csakugyan a „borkereskedők” érdekeiben.

Mi annak idején az „Egyetértést” a merkanilizmusnak ez egyik fő szivóvívet meg-támadtuk, a miert az a magyar vendégfőséget csak amolyan eburam félték vette, léven szó a „borhalmistóink” megvédéséről és ez az által szenvedett sérelmeikről. De hát utóvégre, az az Egyetértés az Egyetértés, a kinek a magyar vendégfőségt se kár, se hasznót nem csinálhat: rá se lehetett a mi múlt-tanulokadásunkra. De nem egy a „M. F. A. Ipar.” Ezen t. lapirtásunknál már a neve is magában foglalja, hogy ő a vendégfős ipar érdekeit szolgálja. Tehát akkor ő tulajdonképpen is szak, és pedig vendégfős szaközöly. Ez jól van. De in érdekében áll t. lapirtásunknak a „borkereskedők” érdekeit hangoztatni és védeni s épp majdnem oly és egy értelemben, mint tette ezt annak idején az „Egyetértés”, és épp azon időben, a mikor a magyar vendégfőségtnek is oly nagy szükségé van a pártfogóra. Vagy tán az a vendégfős ipar csak egy olyan gyöngyvirágszál, a melyet „ha te megcsókolsz, akkor én is megcsókollak”, formán kell figyelembe venni? Vagy tán — mint mondtuk is — ezen szaknak egy kutya bajs nincs? De hogy nincs. — És még hozzá mennyi! — Lehet arról kérem nem hasábotok, de tele lapotok és megzsakittatolati irni, ha — a szak iránti szeretet és ronalom erzelem nem hiányzik.

De hát ha ez a mi t. vendégfősökünk jó, úgy mi sem szóltunk ellene. S végre is szak lapirtásunknak czélfát nem ismerük, elvével nem vagyunk isztában, minőfoga róla és borkereskedéséről csakis azt a kritikát fogjuk gyakorolni, a mi a magyar vendégfős ipar érdekében, mint egy figyelemzettül, — éppen szükséges. No és minket szabad zavru és igazságos kritikáinkban, már nagyon jól ismer a mi t. szakközönségünk!... Tehát...

Magyarországon egy sereg bormagykereskedő hozt hamisított.

Magyarországon egy sereg vendégfős és korcsmárosnak felgúlatják pinczét, elközbort borait, mert azok azt — jó hiszemben — a „borhalmistó” borkereskedőkötől veték.

A híres magyarországon a borivó közönségt átvátózik sörivő közönségt, mert a vendégfősök, a borhalmistók jóvaliból, ha-

Cairo.

Cairo csak a tizedik század óta van és létesült négy előtte való város romjain, a mely romoknak egyes maradványai még most is láthatók. Cairo tehát nem a világ legregibb városai közt tartozik. Habár azonban hagyományosan híres és érdekességüknél fogva felül is muljék Cairo: Jeruzsálem, Athen vagy Róma, azért az mégis a világ legérdekesebb városai közt számítható. Itt, — ha nem is teljesen magába — folyt le az O-kor történelme, a melyet mintegy élénkbe állítanak a multból visszahagyott emlékek, a melyek Cairo és környékén még mindig allanak és láthatók. Cairo ezenkívül egy modern város, a mely kellemes és egészséges éghajlata miatt egy híres től nyugaról hely lett. Az európai előlelőkéségnek egy nagy része itt tölti a telet és számtalan utazó társaság (karaván) látogatja meg.

Cairo a második keleti metropolis, vagyis Konstantinápoly után keleten az első s legfontosabb város. Lakói száma nézve meghaladják az 500,000-ot. Tehát körülbelül egy nagy, mint Budapest és élnek Boulevardjai

és szép utcái után egy afrikai Párisnak tekinthető.

A januári szép meleg délutánokon, mikor itt már a nap úgy söt, mint nálunk egy májusi napon, egész sorát lehet látni a szép és drága hintóknak, a melyek hajtának a városba és a kiránduló helyekre, az előlelő divatu s legnőbábnak ruháiká öltözött hűlegé csoportosan setának fel s alá a „rue Kamel” vagy az „Esbekie” kertben. Este az olasz opera, vagy a „Theatre Francais” a szokásos szórakozási helyek, a hol mindig jó európai társaságok tartanak előadásokat. A színházak későn, csak 9 órakor kezdenek és végződnek az előadások renlesen éjfél után. Miert is az utcáék egész késő éjlelgi élénk forgalmasak. A mi a világtást illeti, több uton és a nevezetesebb épületekben villanyos világítás van alkalmazva. A városban villanyos vonat közeledek, a melyet élnéve, az ember sokszor teljesen Európába képzelet magát. Csak a moschkék-nél magas, karcsu tornyok (Minaret) vagy egy-egy beduinokból álló karaván, a sivatagok lakói emlékeztetik az embert arra, hogy a messze keleten él.

mis borok árulnak. Bolond egy állapot. Es ekkor:

Egy magyar reakciós vendégös szaklap, egy elgubtgatna sem véve a magyar vendégösöknek szervezetét sérelmét és a hamis borok miatti nagy veszteséget, nagy-lelkien odaáll a kigyó követ fűjök közé és munkál, faradoz, izzad és czikkieket — nem a vendégösök, hanem — a *borkezelők érdekeit!*

„Az istenért, szent szerelméért, vajh! mit vétehet az a vendégös ipar, hogy meg annak a saját szaklapja is ellenséggé lett! ...

(Folytatása következik.)

Szervezkedés és mozgalom.

Az orosházi mozgalmi bizottság.

Mint szélvihar, ha egy magasan érő ház tűzbe kap, a láng megvadul, felcsap és égő nyelveit ólgozti a tobbi körülötte levő épületekre. Nem kell, csak egy pillanat, és az egész nagy terület lángban áll.

Ez az és ilyen az *Országos Pinczér-Egyesület* eszméje. Területről területre és városról városra terjed és csap át. Tegnap meg Veszprém és Szatmáron tombolt a (dekkésedő) tűz, máma már Orosházán lobogtatja messzire fénylő, vakító lángját: „Eljen az Országos Pinczér-Egyesület!” S e szavak varázslékátt mennek át, szájról szájra és mondja ma-holnap mar — egy rövid kis idő múlva azt mindenki s egy nagy ország összes pinczérsége.

Orosházi tudósítónk a mult hét első napjaiban értesített bennünk, hogy az *orosházi pinczér* bar elfogadta és magaeva tette az O. P. E. eszméjét, melyre nézve egyezsmind mozgalmi bizottság alakítására szükséges utasításokat és a nyugdíjgyűlésen alapszabályok elküldését kérte. A kívánt dolgok küldés s intézkedések után néhány napra, derék szakértársak s igaz ügybarátunk, *Weisz Izidor* főpinczér már küldte is a megalakuló *orosházi mozgalmi bizottság* alakuló ülésének első jegyzőkönyvét. Tehát a szép siker hire előbb jött, mint vártuk.

Igazi méltánylás és elismerés illeti t. szakértárunkat, *Weisz Izidor* urat, a ki ottani derék s ügybuzgó kurtársainkkal alakított egy olyan mozg. bizottságot, a mi egy nagyobb város pinczér karának is büszkeségére válhatna. A mozg. bizottságba kurtársainkon kívül a számbavehatón és tekintélyes főnökök mind bennfoglalva és s mint igazi nemesség gondolkzó száfőközők áll, partújak a pinczér és vendégös osztály érdekeit egyaránt szolgáló s léteztető O. P. E. eszméjét.

A beklötött jegyzőkönyv rövid másolatát kivonata a következő:

Jegyzőkönyv

A léteztető O. P. E. orosházi mozg. bizottság f. é. május 11-iki alakuló üléséről.

Jelen voltak: *Pinczérlek: Weisz Izidor, Dobner Gyula, Varga Pál, Hortl Lajos, Haring János, Göttingy Gyula, Schön Zsigmond, Pureszy Jenő, Steiner Márton, Koczé Lajos és Zeller József.*

Vendégösök: Rosenberg Lőrincz, Kocsek Cs. József, Cseh Hugó, Briedmann F. és Resterer Gábor.

Előadó *Weisz Izidor* ismertetett jelenlévőkkel az értekezlet tárgyát, az O. P. E. eszméjét, s magvas szavakkban fejti ki annak nemcs és üdvös célját, a melynek elvi elfogadása és pártolására felkéri az igen tisztelt főnök uratak és ajánlja egyezsmind egy a léts. O. P. E. orosházi mozg. bizottság alakítását. Mire értekezlet nagy lelkesedéssel elhatározta

a m. bizottság megalakítását és korelnökönek egyhanglag *Dobner Gyula* urat jelöli.

Korelnök miután hosszabb beszédben eszelte és hangsúlyozta a tervbe vett cél szerte és hasznos voltát, elrendelte a tisztikar megválasztását.

Megválasztottak egyhanglag: elnöknek és pénztárnoknak: *Weisz Izidor*, titkárnak *Haring János* és ellenőr lett: *Dobner Gyula*.

Elnök *Weisz Izidor* átvetve az ülés további vezetését, megköszöni magja, mint tisztársai nevében a beklötött helyzetet bizalmat és működésök iránt a t tag urat szíves támogatás és további ügybuzgalmat kérte s miután a jelenlévő vendégös urak nemes pártfogásaitr újból is hálás köszönettel nyilvánította, elnök szép buzdító szavai kíséretében az ülést berkeszti.

K. m. f.

Haring János
titkár.

Weisz Izidor
elnök.

Debreczenben, mint már mult számunkban emlitettük, az O. P. E. érdekében megindult a mozgalom, melynek élén kitűnő szakértársak, mint *Hóri György, Schönnec Vincze, Vácsoy Ferenc, Hanna Ferenc* stb. állnak, a mozg. első értekezlet megtartása f. hó 15-én éjeli a *Korona* vendéglőbe lett tervezve. A szép sikert ígéro tudósítást, reméljük, hogy jövő számunkban már olvashatjuk.

Az *O. P. E. élők, vez. bizottság*hoz több helyről berkeeztek bizalomnyilvánítások és nyilatkozatokra válaszlevek elküldése határozottat, melyek megírásával *Jékó József* titkár bizott meg. Ugyanevvelk utasítottat titkár, a Szatmárt és Veszprémben alakult mozg. bizottságok, *megalakításukat bejelentő levelükre* válaszolni, melyek közül egy a Veszprémi M. P. A. Társasághoz intézett levelet it közliünk szö szerint. A temesvári mozg. bizottság mult számunkban közölt bennutatózó öszinté és meleghangú levelére szinten válaszoltatott.

A veszprémi M. P. A. T.-hoz intézett levélnek szövege:

Szeretett kurtársaink!

Közöl másfél éve, hogy elhangzott a felhívó szözet: „Alakítsunk országos pinczér-egyesületet!”

Hogy mily fogadtatásra talált a felhívás, osztályosnak körében, arról beszélünk a tényleg, osztály immár rendeltetési alapra helyezett az országos pinczér-egyesület eszméjét.

Nekünk, kiknek a sors kezéből vezérseprer jutott e mindnyaján javáért folyó küzdelemben, a mig egyezsmind törvény elégtelét szolgálnak a lépersőlésére elert eredmények, addig fokozottabban mérveben bizattunk bennünket, továbbra is eddig renditheten kurtársaink, a melynek méltó sikere a kész „Országos Pinczér-Egyesület” lesz.

Hogy jól esik-e látunk a mi mozgalomunk sikerének biztosítására közremködő asztaltársaságok és mozgalmi bizottságok gyarapodását?

Hát vajjon jól esik-e az édesanyjának, ha gyermeke testben-lélekben való fejlődését tapasztalhatja?

Bizony szívnak örül minden legkedveltebb bizottató jeltre, de annál nagyobb, annál telebb a mi örömrünk az onok levélnek vételével, a mely mindjobban meg erősít bennünket eddig is vallott hitünkben, hogy nemcsak érdemes, de dícső dolog is osztályunk javáért, előrelendítéséért harcolni.

Mert bár nem vagyunk ugyan barátai az Ily téren való összehasonlításoknak, az eszményekről való lelkésület pedig egyáltalán nem mérlepeljük egyik vagy másik rész javára vagy hátrányára, még sem tagadhajuk meg magunktól ama meggyőződésünk nyilvánítását, hogy ha mindentől, hasznát más varosában is oly igaz buzgóssal tudnánk szakértársaink az onok ügy szolgálatába állani, mint a hogy ezt az igaz mozgalmi bizottság megalakításának már csak a külsőségek is megtilletitű, egy a pinczér osztályosok egyesülete erősebb és virágzóbb lenne akármely más osztályból alakult egyesületnél is.

A midőn tehát hálánknak és örömrünknek újból is kifejezést adjuk, az onok huzafas tényét, a mely által a mi hadseregünk ismét egy csapat derék harcosból növekedett, fogadják egyuttal szives jókívánságainkat is jóvá tévedéséikhez.

Adja Isten, hogy buzgólkodásunk és fáradozásunk jutalmá s az O. P. E. minél előbbi életbe lépése legyen.

Isten üdölkél!

Jékó József

titkár.

Radványi József

elnök.

Tóth Endre

főtized.

Jegyzőkönyv.

Az esztergomi mozgalmi bizottság 1899. április hó 27-én tartott üléséről.

Jelen voltak: *Mathéssz Ferenc, Kiss Pál, Porgacs Béla, Uinhó Alajos, Gregori Béla, Haas Rezső, Zabodai Mihály és Willinger Béla* urak.

Mathéssz Ferenc elnök a gyűlést megnyitván, elrendeli a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasását és annak hitelteltesítésére *Uinhó Alajos* és *Willinger Béla* urakat kérte fel.

Mathéssz Ferenc és *Kiss Pál* urak tőzazsák folytán megüresedett elnök és jegyzői állás betöltésére ideiglenesen, az elnök indítványára folytán, egyhanglag nagy lelkesedéssel *Willinger Béla* ur megválasztottat. Továbbá *Mathéssz Ferenc* ur bemutatja az egybevitult urunknak a szegedi mozgalmi bizottság gyűjtő-ívét és kéri a kurtársak hozzájárulását. A gyűjtő-ív zárszámadásának összege 18 frt 40 kr. (lásd alább), a tagsági díjak összege 8 frt 04 kr., összesen tehát 26 frt 50 kr., mely összeget a mozgalmi bizottság pénztárnoka *Porgacs Béla* ur a szegedi Kézmezői bankba, az orsz. pinczér-egylet számlájára hiány nélkül beküldötte.

Végül *Willinger Béla* elnök köszönetét fejezi ki a gyűlés nevében *Mathéssz Ferenc* és *Kis Pál* urnak az esztergomi mozgalmi bizottság utjászervezésénél tanusított felelőtelien kitartásuk, és buzgósságukért és kéri nevük jegyzőkönyvi megörökítését, mi a gyűlés egyhangú és nagy lelkesedéssel fogadt el.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berkeszti.

K. m. f.

Willinger Béla

mint ideiglenes elnök és jegyző.

Jegyzőkönyv.

felvetéset szegeden, a léts. O. P. E. élők, vez. bizottságának 1899. évi április hó 29-én a Millenium kávéházban megtartott rendes üléséről.

Jelen voltak a vezetőség részéről: *Tóth Endre* főintéző, *Radványi József* elnök, *Hegyházy Sándor* vez. titkár, *Jékó József* titkár, *Nagy János, Tardy Gábor, Fűr Gyözö* szerkesztő és a rendes tagok.

Elnök üdvözlő a megjelenteket s örömrünk adva kifejezést a tagok szép számban megjelenése fölött, az ülést megnyitja.

1. A mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván, miután ez ellen észrevétel nincs, hiteltelítettet.

2. Az orsz. konferencia kérdésének tárgyalása.

Tóth E. főintéző ur szót emelve, a mult ülésen történt megállapodáshoz képest felkéri a megjelenteket, hogy ama megállapodás értelmében a szözyegen levő kérdéshez szözyájan hozzá, s amennyiben a megjelent tagok közül valakinek formulázott javaslata vagy indítványa volna, azt terjeszse elő az ülésnek.

Jékó J. titkár annak előrebocsátása mellett, hogy mely szempontok figyelembe vételével gondol jelen ülésünknek ezen je

lentősen messze ható tárgyról egy érdemi jellegű határozatot meghozhatni, jelenti, hogy neki egy az orsz. konferenciára vonatkozó határozati javaslata van, a mely határozati javaslata névze közte és a vezetőség közt az iles meggyezés már is létre jött s azonfölül a tagoknak is jelentékeny részben közvetlen tudomással bír róla. Ennek folytán hat. javaslatainak bővebb indoklása szükségletlenek mutatkozván, azt oly kérelemmel bántódnak az ülésnek előterjesztési és elfogadásra ajánlani, hogy azt az ülés egyszerűsített a további tanácskozás alapjául is vegye. A hat. javaslat így szól:

„Monddja ki az ülés, hogy az elők. vez. bizottság az orsz. konferencia kérdéseinek nagy jelentőségű felismerve, annak előkészítési munkálataiban részt kívánván juttatni, a többi mozg. bizottságok és asztaltársaságoknak is, evégöböl az orsz. konferenciát megelőzőleg egy kisebb körű — delegált — bizottság összehívását ezenel elhatározza s ezen delegált bizottság munkaprogramjának nagyjából való megállapítását meg a jelen ülésen kívánja határozatni emelni.”

Hegyházi S. vezérbírók helyesli a javaslatban kifejezésre jutott alapszámot, t. i. az orsz. konferenciának előkészítési munkálatait ő is szivesen bizza egy kisebb körű orsz. bizottságra, ennek ide, Szegedre való összehívását azonban csészerübenk tartani melőzni az ökből, mivel egy ül. delegált bizottságának megalakítása s annak ülésezése Nagyváradon a legközelebb megtartandó nyugdíj-egyesületi közgyűléssel kapcsolatban a legkönyebben keresztülvihető volna.

Tóth E. főntöz. **Flór Gy.** szerkesztő és **Tardy G.** urak hathatos szavakban partólók és ajánlják a javaslatot, s a delegált biztsg összehívásának sürgősséget hangsúlyozva, egyértelműleg az elhalasztás ellen nyilatkoznak.

Többek hozzájárása után elnök feltézi a kérdést, ha vajjon Jákóy J. titkár által előterjesztett hat. javaslat elfogadása ellen van-e valakinek észrevétele avagy kifogása?

A felvetett kérdésre az egész ülés a javaslat mellett nyilatkozott, minek folytán elnök kijelenti, hogy a Jákóy J. titkár határozati javaslatát az ülés határozatja emelte.

Tóth E. főnt. ur alkalomszerűen tájálja most, hogy az imént elhatározott orsz. biztsg. ülés megtartásának jelentőségéről és egykorlati hasznáról itt újból is elmondja különben is széles körben ismert nézetét, a mely abban örömlök, hogy ő ezen delegált biztsg. ülés megtartásáról tulajdonképp két főeredményt vár. Nevezetesen pedig: a mig egyfelől egyik főfeladata lesz a megtartandó országos értekezlet programjának összeállítása, addig másfelől a mozg. biztsg. vezetői közötti közvetlen érintkezés — a mely csakis egy ül. delegált biztsg. ülés megtartása által jöhet létre — szervez. kérdésünknek nemcsak javára fog valni, hanem annak okvetlenül lendületet fog adni.

Ezek után bejelenti, hogy az O. P. E. alapszabály tervezetének kidolgozását magára vállalta, s annak mielőbbi elkészítésére annál inkább is törekszik, mivel az alapszabályok előzetes letárgyalása, illetőleg alapszabályainak alapelveinek megállapítása a delegált biztsg. összehívásának egyik célja.

„Az alapszabályok tárgyalásának keretében megvalósítandó céljaink kiemelkedőbb részét, u. m. szakiskolák felállítását, kebelbéli helyközvetítését, valamint leendő egyesületünk kulturális és humanis céljait és hitványt is kell, hogy behatóbb megvitatásra kerüljenek a szóban forgó biztsg. ülésen, hogy azután a főkérdésekben egyességet elvi alapra állva, egyöntetben járassunk el az orsz. értekezlet munkálatainak előkészítésében.

Azonkívül, minthogy az országos értekezlet lesz hivata mozgalmunk országos

jellegét hivatalosan is demonstrálni hazánk szakközönsege, valamint a hazai sajtó előtt, önként értekdik, hogy ugy az orsz. tisztjár szervezése, annak hivatalos és végleges megválasztása, valamint egész mozgalmunk további szervezése, annak módja, sőt még a vezetőség székhelyének kérdése is, az orsz. értekezlet elj tartozik. Az orsz. delegált szűkebb körű biztsg. tehát mindezen kérdésekkel foglalkozni, ezen kérdéseket előzetesen letárgyalni, szóval az orsz. értekezlet egész anyagát előkészíteni és összeállítani leendő hivata.

Mindezekben, ugymon, elég bőven látja ismertetve az elhatározott orsz. biztsg. ülés leendő munkálódását, kéri az ülést, hogy a vezetőségnek ez alapon a további teendőkre neves korlátlan felhatalmazást adjon.

Az ülés után nélkül, mindenben teljes készséggel és megnyugvással járul a Tóth főntöz. ur által előadott: tervbé tett intézkedésekhez, s azokra a korlátlan felhatalmazást ezenel megadja. Elnök új értelmen kimondja a határozatot azon előzetes jelentéssel, hogy az alapszabályok elkészültéig a vonatkozó intézkedések azonnal fogantatva fognak vétetni.

Nagy János v. tag, mint az ülés közértekelének tolmácsolója, a vezetőségnek munkálkodásáról bizalmat és köszönetet szavaz s teljes szívből kíván sikert az itt tanúsított önzetlen fáradozásokhoz.

Nagy J. jelkes szavait éljénzés és általános helyeslés fogadja.

3. Tóth E. főntöz. ur újból felszólalva, jelenti, hogy előterjesztéssel tartozik az ülésnek, a mely előterjesztése a lezajlott személyi harcok és az azokból tanad: személyes jellegű ellentétekkel áll kapcsolatban.

Közelebb Szombathelyen járva, alkalmat nyílított az ott létező „Magy. Pinczerek Asztaltársaság” által elfoglalt azon álláspontról közvetlen tapasztalatot szereznie, a mely álláspont természetnél fogva ugyan nem tartoznék közvetlenül az O. P. E. elők. v. biztsg. rára, lévén az, a mirol itt szó van, egy hírlapi polemából eredt személyi kontroverzia az illető A. T. és a mi mozgalmunk organumának, az »Ujkor« szaklapnak szerkesztősege között, minthogy azonban a közvetlen érintkezés folytán arról győződött meg, hogy ezen ellenték tapintatos kiegyenlítése, elsimítása a közczél javára szolgálhatna, mégis ajánlja, hogy az elők. v. biztsg. keresse módját annak, hogy ezen ügyvel foglalkozva, közbejévesével a dolgot olyképp hozhassa rendbe, hogy ezáltal általános czélunk érdeke ne csak megóva legyen, hanem annak előmozdítása is feltételezhetőnek bizonyos értelemben.

Hogy azonban az elők. vez. biztsg. nalk ezen ügyvel való foglalkozása a jogosulatlan beavatkozás színelen ne birjon, szükségesnek tartja azon közismerteti ténynek felismerését, hogy a szombathelyi M. P. A. T. ép azon az alapon s ugyanazon czélból alakult meg, a mely alapon a mi mozgalmunk is áll, s a mely czélnak kivívása képezi nekünk, mint elők. vez. biztsg. nalk az egyedül hivatásunk; elvi eltérés pedig egyáltalában nincs ma sem az O. P. E. vezetőségé és az illető A. T. között, csupán csak a két testvér faktor egytt működési viszonya szakadt meg, tegyük hozzá: egy időre, a mely körülmény kétségtelen bizonyítéka a szombathelyi pinczér kar értelmi fejlettségének; azonkívül pedig neki megbízatása is lévén a szóban forgó ügyet az elők. v. biztsg. ülésé elj hozni, úgy gondolja, hogy a biztsg. teljesség jóhiszeműséggel vállalhatja magára az ügy elintézését.

Az elintézését pedig a szombathelyi M. P. A. T. abban látja, hogy nekik azon sérelemért, a mely szerintük az »Ujkor« folyó

évi 29-ik számában „Szombathelyi kartársainkhoz” czím alatt megjelent közlemény által rajtuk megessett, valamely formában eljételet nyújtjanak.

Az ülés Tóth E. főntöz. ur előterjesztésének befejeztével Flór Gy. urat, mint az »Ujkor« szerkesztőjét, nyilatkoztatra kéri fel. Flór Győző ur az esetről a következőket adja elők:

Amikor a Sauer S. névállírással ellátott támadó czikk a V. L.-ban megjelent, az abban kifejezésre jutott személyi s az egyéni tisztességét is érintő gyanúsítás természetesen meglepte, sőt felháborította.

Ugyanezok, ugyanezen támadó czikknek hatása alatt több kartárs — kik egy szermsind az elők. vezető biztsg. nalk tagjai voltak — felkeresték az »Ujkor« szerkesztőjét, s a dogokrol értekezve, mindnyájan abban a véleményben találkoztak, hogy egy új támadást a leghatározottabb módon kell visszautasítani.

Ez az előzménye az »Ujkor«-ban, a szombathelyi kartársokhoz intézett nyil. level megjelölésének, a melyről ő a felelősséget elváltatta s viselni is akarja.

Azon tántoríthatlan elvűségűnél fogva azonban, a mely a személyes tekinteteket mindenkor alá tudja, alá akarja rendelni a közérdeknek, készségesen jelenti ki, hogy a mennyiben ezen hírlapi polemából az O. P. E. ügyére nézve hátrányos következtetést lehetne levonni, sajnálja, hogy oly ellentétek földjésében, a melyek úgyintek czéjaitól elterök lehetnek, a viszonyok kénszerűsége folytán neki is szerepe juttot.

Az elők. vez. biztsg. Flór Gy. urnak ezen loyális nyilatkozatát elismeréssel és méltánylással veszi tudomásul, s teljes reményét fűzi ahhoz, hogy a Sz. M. P. A. T. is hasonlóan fogja fogadni.

Biztsg. álláspontja pedig e kérdésben egészen világos; nem levén hivatalosan tudomása a szóban forgó hírlapi polemáról, abba be nem folyt; azzal magát azonosítani még alkalmat sem lett volna az esetben sem, ha ott a biztsg. inténciója nyert volna kifejezést; sem pedig tiltakozó szavának volt helye, miután az egészből semmi sem történt a biztsg. egise alatt.

Annak általános publicálására azonban igenis kötelezve érzí magát, hogy mindennemű személyes természetű polemák elve ellen valók; különösen pedig soha sem azonosíthatja magát azzal az írásmoddal, a melyvel Sauer Sándor úgy az »Ujkor«-ban prerraculátot.

S a mint ilyenekhez a multban nem járult volna hozzá, úgy a jövőben sem számdeközik ily eshetőségeket szanctionálni.

Ez az elők. vez. biztsg. nalk az ügyre vonatkozó álláspontja, illetőleg felvilágosítása, mirol is a Sz. M. P. A. T.-ot jelen ülésünk jekvének vonatkozó kivonatával hivatalosan értesíteni ezenel elhatározza.

A Sz. M. P. A. T. teljes meggyőződést fog szerzhetni ebből arról, hogy az O. P. E. vezetőségé némes czéjainhoz méltó eszközökkel óhajtja ügyét diadalra juttatni, meggyőződést merithet ezekből tovább arról is, hogy egyáltalán soha sem volt és nincs is meg az oka annak, hogy egy testvér mozg. biztsg. vagy asztaltársaság az O. P. E. vezetőségét nagy czéjairól való küzdelmében a legteljesebb jóakarattal ne támogatassa.

Semmi kétsége tehát az elők. vez. biztsg. nalk az íránt, hogy a való igazság megismerése után a Sz. M. P. A. T.-ot ismét az ő érdek harcosainak táborában fogja üdvözölhetni.

S joggal várja el, hogy mára a legközelebbi igen fontos teendőkben részt veve, képessége, szellemi intelligenciája és ügybuzgalma egészével járul ama munkálatokhoz,

a melyek osztályaink érdekeit előmozdítani, ügyét győzelemre vitték vannak hivata.

Tikár megbízta az ülés ezen tárgyról szóló határozat elintézésével.

A mai ülésnek több tárgya nem lévén, elnök a tanácskozást — miután a tagoknak részvételtük elismerést szavaz — berekeszti.

Kmf. *Jóhgy József* titkár. *Randógh József* elnök.

Gyűjtővek.

Az O. P. E. elnök vez. bizottsága azon szándékú, hogy az összes gyűjtővek szeptemberig, azon újabb elhatározásával módosította, hogy a nagy gyűjtést május 8-án az O. P. E. alakuló gyűlése után, az ottani határozatok szerint intéssék meg. Azonban, hogy az ebbeli eredményről némi

tájékozást szerezzen be, bizonyos helyekre, mint nevezetesen: Szolnok, Esztergom, Lónos és Csáktornayra bocsátott egy-egy ívet, a melyek közül a *szolnoki és esztergomi* mozg. bizottságoktól ívek az itt következő összekek kimutatásával érkeztek vissza.

A 19-ik sorszámu gyűjtőjéven mely *Szász Miksa* mozt bizotts. elnök czimére küldetett, a következők adakoztak:

Szász Miksa 5 ft., Marschner József 2 ft. Krajcsóvitás Frigyes 2.—, Schrieffl Frigyes 2.—, Müller János 1.—, Gergo László 1 ft. Pásztor Adolf 2.—, Braun Zsigmond 2 ft., Szabó I. Béla 2 ft., Ungar Ferenc 2 ft., Weisz János 1.—, Braun Margit 2.—, Szalay Imre 1.—, Engei Lipót 1. Összesen 26 ft.

A 20-ik sorszámu íven, mely O. P. E. Esztergomi m. bizotts. czimre állított ki, a következők adakoztak:

Schiefer Lajos 2 ft., Meizler János 1 ft 50 kr., Porgesz Béla 1 ft 96 kr., Matthéss Ferenc 5 ft. Kiss Pál 5 ft., Umböth Lajos 1 ft., Willinger Béla 1 ft., Gregory Béla 1 ft. Összesen 18 ft 46 kr.

Alakítási költsegek.

Az O. P. E. alakítási költsegeihez befolyt s lapunk 34. szárnában kimutatott 785 ft 5 krhoz ujabbban járultak: *Veszprémi M. P. A.* Társaság 10.80. *Szolnoki m. bizottság* 6-ik p. kimutatása 20.80. *Szász Miksa* gyűjtő íven befolyt 26.—. *Az esztergomi m. bizottság* gyűjtő íven befolyt 18.46. *Varasodri Kivánsó* Osdon mint az elők. v. bizottság kültagja 3 hónapra beküldött tagsági díja 1.20. *Eperjesről Babós Gabortól* 5 hónapra 2.—. *Háry Lajostól* Pécs város állomása 4 óra 1.60. *Eddigi összeg* a többi mozt bizottságoknál levélkon kívül: 873 ft 95 kr.

A temesvári mozgalmi bizottság 1899. május 8-iki nagygyűlése.

A temesvári mozgalmi bizottság május hó 8-iki üléséről.

Szakosztályunk egyik legszebb és legnagyobb történeti korszakait fogja képezni a létesítendő Országos Pinczér-Egyesület mozgalma s ezen mozgalomnak egyik legfontosabb mozzanata: a *temesvári mozt. bizottság 1899. május hó 8. ülése.*

Egy ülés, a melynek lefolyásán, az ott elmondott beszédek s a legilletékes beszponzumok az egész erőlköbésben elzülött rendszert, a legürökéletes s hűb valóságában állítják szemünk elé s mondják ki a helyzet tarthatatlanságát.

Az ülésen jelenlévők össze meghotránközik és felzug, a midőn *Boór Jenő* egy ügynöki hupot kap elő és olvas, a mely nem csak réz és aláz, de egyenesen megvalozás és becseltemtője e szának. S kitör a végért énterzet s *memorato mori*, — kiáltják: — „*Le tele, ki az az ábráló!*” — „A czel megvalozítás csak a halál!” — gondolja ezt inkább, mint mondja a tiszta lánngal lelkesülő és heves verü ifja, a ki még a rendszerető elnök csitító szavai daczára is tal lép a korlátlan és kíméletlen hirtelenséggel rántja félre az ügynöki irodák ronda leplekkel bevont ajtaját és oda mutat, a megfertőzöttet pinczéri (emberi) tekintélyre. *Ott a beszélt!*

A temesvári m. bizottság ezen ülésén nem csak a pinczérség, hanem a hatóság is ott volt. Képviselő volt tehát a művelt társadalom is, a ki a pinczérség szánalmat és utálatot keltő rendszerre s helyzetével — természetesen azt nem ismervé — eddig mint sem törődött. Pedig mi tudjuk, hogy az, a mi ezen most folyó mozgalomnak czéljával mily ószintén rokonszenvez s különösen ha ennek indokálva is tisztában van, mintegy óhajítja ez átalakulás bekövetkezését.

Példáért nem kell messze mennünk: itt van Szolnok, a hol mozt. bizottságunkban ügyvédék, orvosok, memók stb. előkelő urak, maga a főkapitány is mint párt. tagok szerepelnek. Emitt lapunkhoz egy még közelebb álló *Zilzser L. Béla* ur, a kolozsvári tud. egyet. kör e. titkára, a ki a nemzeti harcban részt venni szives és önzetlenül

ajánlja fel kiváló tehetségét és lesz munkatársa a pinczérnek lapjának. S míg a több magasabb rendű s ranguk többé-kevésbé mint egy megfeszült figyelemmel kísérik a pinczérségnek, ezen a maga valójában fontos kulturaciók és csupa ideális, nemes törekvések megvalozítására váró szép czél küzdelmét, addig Temesvár város rendőrfőnökségének derek feje, *Bandi Rezső* főkapitány, érdeklődni kezd az ottani pinczérség mozt. iránt és tájékozásul a mozt. bizottság elnökétől, az „Ujkor”-nak több számát magához kéri. Ezekből megtudja s ismeri az ottani, valamint az egész ország mozgalma, — a mint pinczérnek ugy a társadalomra nézve — hasznos czélját és azon mozgalomnak indító okait, vagyis: a pinczérségnek azt a helyzetét, a mely a haszonlessé, kizsákmányolás és minden erkölcsök romlottsága rendszereznek mint egy legalkalmasab gőcspozitját képezi. „Ezen változatlan, igen ezen segíteni kell!” — Ezen nézetének, ügyünk iránti nemes szimpatiájának jelét már látjuk, a midőn igazságos és böbes intézkedése rendreutasít egy *püffeszkedő ügynököt, a ki egy évtőlten s becseltes pinczért rendőrt által retak be.*

„Óhó! It csak egy nyomorult szelleme vagy a bitorlatos haszonlességek, de nem zsarnoki hatalom”, — mondja a temesvári rendőrség mindnyájunkat megörvendető és nyugtató ténykedése.

— Tolmácsolja ezért köszönetünk Temesvár város igazság szerető és nagyérdemű főkapitányának, *Bandi Rezső* urnak — mondá ezen ülésen *Tóth Kálmán* elnök s kérte erre a hatóság képviselőjében jelen volt R. rendőrfogalmazót.

Mi pedig ezen helyen fejezzük az ószszesség köszönetét és kérjük a nemeslelt nagy férfut, hogy igaz ügyünkét az ó hatóság támogatásába véve, vigye azt be az ó világha s terjeszse pártolágló a művelt társadalom között.

Mi a temesvári kártársaink működését és ténykedését, a bizottság megalakulását mint egy külön s szigorú figyelemmel kísérik. Tudtuk, hogy ez a kiváló tehetségű vezér és ügybuzgó egyenkkel rendelkező s száma

nagy mozt. bizottság szerepele nem kis befolyással fog lenni mozgalomunk életére. Ezert is intézkedünk jó előre s bizuk meg külön tudósítónkat, hogy általa a temesvári m. bizottság május hó 8-án megtartott ülésén történt dolgok minden kis részletéről a legbővebb ismertetéssel adhassuk. A nevezetes ülés lefolyását k. tudósítónk a következőkben adja:

A temesvári mozt. biz. ülés.

(Külön kiküldött tudósítónktól)

Május 8-iki ülés.

I.

Jelen voltak: *Tóth Kálmán*, elnök, *Schwab Miklós*, társelnök, *Opptez József*, alelnök, *Tótfing J. József*, titkár (előadó), *Boór Jenő*, II. titkár (jegyző), *Csontos Gyula*, pénztárnok, *Agora Árpád* bizalmi férfi.

Rendes tagok: *Koröcs István*, *Marozsi Ignác*, *Fiebr Antal*, *Fehér Mátyás*, *Isenstics Ferenc*, *Hudaller Ján*, *Bandi György*, *Weber Mátyás*, *Andráss György*, *Werner Antal*, *Wenczel János*, *Ruttkai Károly*, *Riesz Henrik*, *Rieth Dani*, *Strohn János*, *Mátsch Mihály*, *Luzner József*, *Telker Jenő*, *Péter Károly*, *Illis László*, *Moller József*, *Péter Károly* és még vagy hatvanan.

A hatóság képviselőjében megjelen: *Rechtner N.* rendőrfogalmazó.

Várogy Kornél gyorsíró.

Voltak továbbá még oly szakértárek is jelen, a kik a mozt. bizottság kötelekén kívül állanak.

II.

Elnöki megnyitó.

Elnök: *Tóth Kálmán*. (Csenget.) T. mozt. bizottság! T. kártársak! Egy öröm futja át s tölti be egész valómát, a midőn a temesvári pinczéri kar színe-javát és ószszességét láthatom egy helyen, a hova az értelmiség és saját ügyét iránt érdeklődők előttek mind, hogy a maguk sorsáról s ezt illetve egy rendkívül fontos és a maga nemében paratlan czél kivételről, annak teljes megismeréséről tanácskozzanak, a melyhez eddig hasonló nem volt a mi szakunkhoz tartozóknál sem. Híllás és ószinte örömmel constálthatom csak a mai ülésünkön oly szép és nagy számban megjelent kártársak igaz ügybuzgóságát. Költsegekemnek tartom azonban előre üdvözölni Temesvár szab. kir. város igazság szerető rendőrségének egyik kiváló

tagját, hogy nagyrabecsült személyével bizottságunk megisztele. Fogadják ez alkalommal tehát úgy az én, mint a bizottságunk is legmelyebb kiszónét és tiszteletet. Tolmácsolja azt Temesvári város igazság-szerető és nagyérdemű főkapitányának, *Bund Reszi urnak*. Mielőtt azok egyuttal átadni nekünk hátatlan tiszteletünk azon emlékeztes magatartásáért, melyet a kézművelten irántunk tanúsított, miután a temesvári pinczer-egylet ügyneke által egy kártársunk becsület megsejtetett. Üdvözlöm a bizottság tagjait és felkérem a kártársakat a mai este napirendjének figyelemmel kísérésére, melyben is a kendő O. P. E., ugyint az ország nyugdíj-egyesület közelebbi megismertetése képezi a főpontot. Ezemel az ülést megnyitom. (Eljenzések.)

Személyes kérdés.

Napirend előtt személyes kérdésben szót kér

Boor Jenő. Tisztelt bizottság! Mielőtt a napirendre áttérnék, személyes kérdésben óhajtok felszólalni. A t. bizottság tagjai előtt többé vagy kevésbé ismeros lesz az ugynevezett Vendéglők Lapja, úgyneki lap. Ez többé vagy kevésbé ismeros lett talán előttük, hogy én az „Ujkor” szaklapunk munkatársai vagyok. Ezen időkben alapján óhajtok személyes kérdésben felszólalni. Emellett úgyneki lap utolsó előtti számban egy közlés jelent meg, a mely nem névze, mint az „Ujkor” munkatársára, serto. Annal is inkább, mert a sorok írója, egyk mozg. bizottságunk tagja. Hangzik a közlés következőképek: (Feltöltve a Vendéglők Lapjában megjelent „Kérdés az Ujkorhoz” című közleményt.) T. bizottság! Általában véve az egész egy náiv semmi. (Derültség) Dokumentalja az irony. Galambos Pál urnak tudatásángr az együgyűségét. (Ugy van. Helyes.) Először is az „Ujkor” szaklapunkban t. emelőknek, Tóth Kálmán urra nem volt emeltek tevé, mint berendez. Ezen kérdésnek tisztázására a kello információkat, kártarsaim érdekében, sziveskedjen t. emelők ur megadni. A másik kérdés tisztázásának az érdekében kermém t. pénztárnok urtól a kello felvilágosítást, tudni illik, hogy Galambos Pál mozgalmi bizottsági tag, rendes vagy pártoló tagja-e mozgalmi bizottságunknak, mivel általa is mint pártoló tag diszeleg (Derültség) a közlemény alatt. (Ficker Annel: Azt is Iha írta. — Óriási derülés.) Ha csak rendes tag, mint a hogy én is tudom, úgy kermém ötlet felvilágosítást arról, hogy mi különöben van pártoló és rendes tag között. Nagyon sajnálom, hogy Galambos Pál ur nincs jelen, mivel ha jelen volna, úgy megelcézhetném, mint az „Ujkor” munkatársai, hogy a jövőbenök, ha ismét ilyen náiv kérdéssel fordul az Ujkorhoz, úgy gondolja meg először, hogy mit ír, és gondolja meg, hogy ó avval a nyilvánosság terére lép es ott minden száviást számolnia kell. A mi pedig engem illet, én felmelet félvel mondhatom csak, hogy munkatársai vagyok olyvan szaklapnak, mint az „Ujkor”, a mely jelenlegi vitális kérdéseink harczában az O. P. E. eszméjét képviseli. (Helyeslés.) Nagyon sajnálom, de jogosan mondhatom, hogy Galambos Pál ur ezen magaviselével, egy főnökké lap iránt való szerelmes galamb turbókölésével, egy pinczere ügyek iránt való ellenséges szaklapoll folytatott paktálásával, *jogosan kiérdemeltem magának az ügyneki berendez néret* (Helyeslés.) Kermém t. emelők és t. pénztárnok urakat a kérdésnek tudomásul vételére.

A kérdések kiadattak a választmányának.

A mult ülésen jegyzőkönyvünk felolvasása után, miután kifogás nem tétetett ellene, emelők felkérte *Gombis István* és *Politzer* urakat annak hitelesítésére.

Következik:

A napirend tárgyalása.

I. A mult ülésen kitűzött hivatalos helyiség megváltoztatásának magyarázata.

Toffing J. József. Igen tisztelt kártársak! Legelőször is kötelesemeleg tartom az urakat felvilágosítást arról, — hisz a legutóbbi ülésen megjelentek tudni fogják, hogy a miura kitűzött értekezletünk megtartásának hivatalos helyiségét a Barabás-féle Fácánhoz címzett kávéházat szemeltek ki. Régi elvünkök tartozik azonban, a hol bizottságunk üléseit tartani szándékozik, ott az illető vendéglős vagy kávé ur felkérjük az „Ujkor” szaklapunk előfizetésére. Tehát mozg. bizottságunk II. tikárja, Boór Jenő ur (Ejlen) felkérte Barabás urat az előfizetésre, biztosítva őt a bizottság számos tagjának jöndulátóit. Barabás ur azonban kártársunk előtt a következő szavakkal válaszolt: Jól van, én egy negyed évre előfizetek, csak küldje be ön az összeget. (*András György*: Az is összeg. — Elnök: csöngött. Csöndet kérék) az ülésen pedig majd amugy is meggyőződom róla, hogy ülések kifizeit-e ezen lappak a pártolásért. (*Haude J.*: Piramidál. Közbeszóalások: absurdum, szemtelenség, abzcug vele. — Elnök csöngött: Kérék csöndet uraim, ne zavarják folyton a szónokot.) Mint-hogy tehát előfordult ez a sajnos eset, a melyből világosan kitűnik Barabás ur szemlele, (*Moruzsi J.*: Geschefts Geist. Derültség) tehát a választmány, azaz a tisztikar elhatározta, hogy bizottságunk a Barabás-féle Fácánhoz címzett kávéházban soha üléseink nem fog (Helyeslés). Ez tehát az oka annak, hogy üléseinket a jelen helyiségben tartjuk.

Tóth Kálmán emelők. Tisztelt uraim: Elnöki jogomnál fogva jogom van minden egynek tárgyhöz hozzászólni. (Folkáltások: Halljuk! Halljuk!) En tehát egész röviden szólva a tárgyhöz, elitélem Barabás ur magaviselést irányunkban. (Ugy van. Ez is üzlet szellem.) Elitélem azért, mert megköveteli márt a tisztelet, a szent gondolat azon ügyért, a melyért mi összevönünk. Ez egyik főelvünkök tartozik az is, a ki trinket nem pártol, azt mi sem pártoljuk. (Eljenzések.)

Következik

A nyugdíj-ügy megismertetése.

Tóth Kálmán emelők T. szaktársak! Mielőtt beszédem lényegében áttérnék, kermém beszed figyelemüket azon ügy érdekében, melynek fontosságát mindnyájunkra névze szavakkal kimondhatatlan. Szaktársak! Köztudomásu, hogy a magyarországi pinczerek évek óta dolgoztak, hogy egy nyugdíj-egyesület létre hozzanak. És a mi márt ismerek hálá létre is jött. Mi csak büszkét lehetünk arra, hogy megelöztük ebben az összes külföldi szakosztályunkhoz tartozókat és büszkét is vagyunk arra, hogy mi magyarországi pinczerek ebben a külföldi szaktársaink fölött állunk.

T. uraim! Gondolkozzanak vissza, hogy hogyan állunk a multban, gondolkozzanak ezen szó felett nyugdíj-egyesület. Gondolják meg, hogy mennyi kizdelmet, mennyi anyagról és szellemi áldozatot hoztak azon lelkes és buzgó egyének, a kiknek köszönhetjük ma, hogy a magyar pinczereknek nyugdíj-egyesületük van. (Eljenzés. Ugy van.)

T. bizottság! Felkermem tehát önöket hallgassák meg beszédem lényegességét, én itt röviden fogom sorolni a nyugdíj-egyesület horderéjét. Ugy-e bár azt emelők tudják, hogy egész a mai napig egy pinczerek, ha csak a véletlen szerencse nem kedvezett, hogy jóvót megelapithasson, öreg napjainkban jóvót megelapithasson, öreg napjainkban ki volt téve az elhagyatottságnak, (Ugy van, ugy van) ki volt téve annak, egyik ájtótló a másikig jarva kért a környóránonyokat, egy szóval el volt hagyatva, rá volt utalva a jósvói emberekre. (Ugy van. Helyes.) Ha

pedig családja volt, családja ki volt téve a nyomornak, az elzűlésnek.

T. szaktársak! De most ellenben itt a nyugdíj, mi belépünk a nyugdíj-egyesületbe, úgy ezen mindnyájunkra névze egygyendus állapotunk meg fogván szűni. Hozzá még a társadalom meg is szivesen látott tagjai lehetünk, meg fogunk bennünket becsülni, mert látni fogják, hogy az a pinczere komolyan is tud gondolkodni, a mi ugyan ez időig nem volt sürin tapasztalható. Mert a szaktársaink legnagyobb része áttörvönözta, átdöszölte az eszjakákat, szórtta a pözt, ha jó tájékozott volt, azon lelkes egynekek, a kik a jó és némes eszméért harczáltak, kigymolyt, kivette, T. uraim! Tudjátok meg érdemeleket azoz egynek, azon szaktársak, a kik a hasznos és némes eszméért nem lelkesültek, a kik a némes eszmék felett nem tudnak gondolkodni? Azt érdemlik-e mellettem, jogomnak, hogy a társadalom megvesse őket! Tehát uraim matassuk meg, hogy az a magyar pinczere tud némesen és komolyan gondolkodni, meg tudja becsülni a fáradságok árát, kikötött reformot. Ime, példára, hogy van már nyugdíj-egyesületünk. Most egy felvilágosítottat meg, ha mi emelők egybe lépesszük, gyarapítjuk. De nem csak hogy kell, de kötelesemelegben áll mindnyájunknak ezen reformot fejleszteni, a melyne ugyaneccsak mindnyájan büszkét lehetünk. Gyarapítani kell, hogy virágozzon, azt pedig csak úgy érthetjük el, ha egyesülünk, ha minél többet belépünk. Például uraim az önk is fogják tudni, talán tapasztalható is, hogy ha egy pinczere nősüni akar, bizony a család agra megdöngözi magát, hogy egy pinczereket adja feleségül gyermekek, mert, mint többnyire mondják, a pinczereket jövöve bizonyatlan. De most, hogy van nyugdíj és az a szaktárs, a ki belép az egyesületbe, úgy annak jövöve biztosítva lesz, tehát akkor szamihat nemcsak jó, hanem a mi fő, *szép feleség is.* (Zajos derülés. Szónok maga is mosolyog.)

T. bizottság! A nyugdíj-egyesületnek a központon kívül van megelöt a fiók választmányu. Es pedig a kassza, szombatbeli, szegedi, nagyváradi stb. (Eljenzések. Valaki közbeszólt: Sajnos Temesváron még nincs.)

T. szaktársak! Hogy Temesváron is legyen, az tölünk, egyedül csak tölünk fogjuk. Hogy Temesvár is ezen városok között lehessen, az egyedül csak önöktől függ. Eddig Temesvárott én es még három derek gondolkodni tudó kártárs van a nyugdíj-egyesületben. Tehát meg huszonhat gondolkodni tudó szaktársu van szükség es akkor megalakulhat a fiók választmányu. (Ficker Annel: Fogunk lenni, hogy legyen.) Most fel fogom olvasni a következő kimagasló egynekek, a kik az igazgatóságban vannak.

Olvasza: Stadler Károly emelők, Nérey Dező es Bokros Károly alelönök, dr. Solti Ödön jogtanácsos, Kerényi Béla könyvelő. Igazgatósági tagok: Forster Konrád, Steier Sándor, Warasy Sándor, Petányos József, Olmossy József, Stanoj Miklós, Glück Ferenc, *Mitrovics* Adolf, Gaal Andor, Swerteczky Gáspár, Kommer Ferencz, Lőrincz Elek, Prindl Nándor, Juránovicz Ferencz, Seress Márton, *Karner* Gyula es *Moldován* Dániel urak.

Felügyelő-bizottság: Francois Lajos, Páris Vilmos, Löwenstein Nándor, Glaser Fülöp es Melring Rezső urak.

Póttagok: Koch József, Neumann Károly es Sturm József urak. (Lelkes eljenzés.)

T. szaktársak! Nem elég garancia-e nekünk, mindón szakosztályunk egy kimagasló egyneki állanak nyugdíj-egyesületünk élén. En mondhatom uraim, hogy drága hazánknak pinczerei hátt adhatnak istennek, hogy ki kiváló szaktekintélteket nyerhettek

a nyugdíj-egyesület élére. (Zajos éljen, ugy van.) Ezenkívül nyugdíj-egyesületünk van a nevesszyi rendes, kilencz pártoló és harmincznyolcz alapító tagja, kik a következők alapjának tették:

(Olvasa): Gundel János ur 400 kor., Stadler Károly ur 400 kor., Glácz Frigyes ur 400 kor., Kommer Ferencz ur 200 kor., Kommer Ernő ur 200 kor., Swerteczky Gáspár ur 200 kor., Bokros Károly ur 200 kor., Francois Lajos ur 200 kor., Pelezmann Ferencz ur 200 kor., Juranovics Ferencz ur 200 kor., Nagy Gábor ur 200 kor., Mattoni és Wille czég 400 kor., Döze Döme ur 600 kor., Hauer Bertalan ur 200 kor., Drechsler Béla ur 200 kor., Heidisch Charles czég 200 kor., Litty József ur 200 kor., Löwenstein Vilmos ur 200 kor., Seress Márton ur 200 kor., Szalay Alajos ur 200 kor., Tritschke Nándor ur 200 kor., Torley József ur 1000 kor., Szekési Szacellá György ur 200 kor., Spall Flóris ur 200 kor., Simos István ur 200 kor., A pénzér-egyletek pedig: miskolci 1050 kor., s.-a.-uhelyi ny. biz. 1600 kor., szabalkai 1600 kor., nagyváradi 1000 kor., szegedi 4600 kor., (Zajos éljen), kassai 1600 kor., komáromi 200 kor., debreczeni 2000 kor., a budapesti szállodások, vendéglők, kurcsmárosok ipartársulata 10000 kor., (Hosszan tartó taps), I.—III. ker. vendéglők, bor és sörmérők ipartársulata 400 kor., a budapesti pénzér-egylet 5000 forint. A budapesti kavasszegedek köre adni fog. (Szűnni nem akar lelkes derűség.) *A két utóbbival szemben annál többet adtak a derék szombathelyiek, a kik számban ugyan sokkal kevesebben vannak, mint a budapestiek és mégis 5800 koronáról járultak hozzá a nyugdíj-egyesület alapítójához.* (Leikes mozgás, zajos éljenek és fölkiáltások: éljen a szombathelyiek!) Hozzájárultak továbbá: Első magyar sörözője 2000 kor., első sörözője Grácz 200 kor. Emittet ősszegek tehát összesen: kilincznek 40,000 koronát. (Nagy zaj. Éljenek az adakozók! Hangos fölkiáltás: hová vannak a temesváriak? Fieker Antai: Minek adjanak!)

Tóth Kálmán elnök: A mi a temesváriakat illeti, talán ők is adni fognak. (Hangos derűség. Valaki közbeszó: de csak talán.) Szóval uram, méltó a neves ügy, hogy feljelle fordultunk bizalommal, annak fejlesztésére, tökéletesítésére, és még anyagi áldozatoktól se riadjunk vissza. Végül uraim megismertem önökkel szakosztályunk azon buzgó tagjait, ki jelenleg mozgalmunknak egyik eltető és buzgó lelke. Ez pedig **Tóth Endre**, a nagy vezér. (Eljenzés.)

T. szaktársak! Ő neki oly nagy érdemei vannak már szakosztályunk rövid történetében, a melyre büszkék vagyunk mindnyájan, a melyről a jövő nemzedék csak halálval tartozhat. Meg kell említeznem még harczunknak azon két bajnokáról is, a kik lakadatlan kitartásukért a mozgalmomban emlékezők megörökítik. Kitartással küzdenek, dacára azon rágalmaknak, melyet egy lap a legutóbbi időben reájuk halmoz, énevezve őket végzetlenek, Storichnek. (Derűség.) Le az ügynöki lappal.) Ezen lap annyira ment örült kirohanásával, hogy feledve a tisztességet, a legdurvább módon támadta meg szent ügyünknek bajnokait, miért is nem találó szavakat lenn lapnak az elítélésére. (Abzug az ügynöki lappal. Ejenl Tardj és Hegyháti.) *De van egy szaklapunk, a melynek tudata hogy létezik, bűvészséggel váltja a bűvészt.* *Szerkesztője pénzér, munkatársai pénzérők, méltó tehát büszkeségünkre. Ez pedig az „Ujkor” és nagyérdemi szerkesztője Flór Győző.* (Ejenl Flór.) Továbbá itt van még a „Magyar Vendéglők” szaklap, a mely szintén nem eszménket pártolja. (Nagy zaj. Fölkiáltások: éljenek!) Pártolják a mi

eszménket, e szerint megérdemlik, hogy mi is pártoljuk őket. (Fogjuk is.)

Végül uraim felkérem önöket, gondolkozni az itt hallottak felett, tanulmányozzák át az előtett nyugdíj ügyet, azt jónak találva, lépjenek be minél többben az országos nyugdíj-egyesületbe. Szándékomban meghívni egy következő ülésre nyugdíj-üzletünk nagyérdemi főnöczjét, mozgalmunknak kiváló vezetőjét és ha isten is úgy akarja, mint én, és talán önök közül is több gondolkozik tudójuk érdekeiben és mozgalmunk dícsőségére meg fog alakulni a föl. vilásmi Uraink Temesvári városában is. Köszönöm kezes figyelmüket! (Eljenzés és taps. Fölkiáltások: szünet! Szünetet kértik! Nagy zaj.) (Elnök csöngtet.)

Kardos István bizalmi férfi: T. elnök ur és szaktársak! Miatan az elnök urat nem kívánhatjuk, hogy a nyugdíj-lap kisebb részleteit is megmagyarázza, ennél fogva indítványom az nyugdíj-egyesület alapszabályának kiosztását. Ezek után mindenki magának bő információt szerezhet. (Helyes, ugy van!)

Tóth Kálmán elnök: Tisztelt Kardos ur indítványának helyességére hivatkozva, elrendeltem az alapszabályok kiosztását és az ülést tíz percze fölfüggesztem.

Alapszabályok kiosztának. (Tíz perc szünet)

Szünet után következik:

A pénztári kimutatás.

Csonot Gyula pénztárnok bemutatja részletes pénztári kimutatását, kifejti, hogy február és márczius hónapban tíz forint a készpénzes bankba, tíz pedig a tagsági könyvek kiadását fedezte, tehát összesen 20 forint keltetett el.

Kimutatását a következők beszéddel végezte.

T. kurtársak! Az utóbbi időben segéd-pénztárnokomnak többszörösen előfordult akadályai voltak a pénzbeszámoló illetőleg én tehát a következő indítványt nyújtom be, melyre is kérném a t. bizottság szives figyelmét: Hogy tehát a tagdíjak beszedésénél akadályok kikürelése lehetővé legyen, szél-zerkények tartaniam, ha a t. tag urak tagsági könyveiket a napnak akár melyik időszakában üzemükben-olvetlen készenbénben tartanák, vagyis azt az illetőkben hatrahagyva, a pénztárnoknak rendelkezésére bocsátanák. Ezen indítványom elfogadását kérem egy hangulag megszavazni, mivel ezen újabb módnak segélyvel tetemesen megkönnyítők az amugy is elegendő nehézségekkel járó pénzbeszámoló munkát.

Tóth Kálmán röviden hozzászólok az előtte szólnak indítványához és kijelentem, hogy csak helyesli pénztárnok azon nézetét, hogy vagyis a tagsági könyvek az üzletben való hatrahagyásával, kiemeli meg, hogy pénztárnokunk ugyancsak nehéz munkája van s ezért felszólítja a bizottságot az indítvány elfogadására.

Egyhangulag elfogadták.

Indítványok.

Gombás István: Igen tisztelt mozg. bizottság, szeretve tisztelt szaktársaim! Először is mint új tagja ezen kiváló mozg. bizottságnak, kötelességemnek tartom beköszönnő beszédemet rövid szavakkal előadni. Kérem tehát arra a kedves kurtárs urakat, miszerint én is kedves sorak közé számíthatassam magam, engedjék meg, hogy tagja lehessék a temesvári bizottságnak és a t. bizottság tagjával együtt a szép és nem esemes kivételre törekedhessem. Mert igen t. uraim, a midőn ezen nem esemes német Szegeden meg-

pendítették, attól az időtől kezdve, vetett a sors keze bármely vidékre is, mindig lelkes tagja voltam a mozgalmoknak. A hogy harczoltam a multban, úgy követni fogom kitartással a jelen és jövőben is az O. P. E. felszólított zászlaját! Azért tehát uraim, fejből felkérem önöket, hagyjanak az én számonra is egy helyet azon sorok között, melyben tovább és előbbre kerülnek lét-helyzetünk javulásáért. Együtt akarom küzdeni önökkel a dícsőségért, a faradságos harczunk munkája után, a dícsőségnek koszorúját! Isten éltesse a leendő O. P. Együletet! (Hosszu éljenek.) Nagy zaj. Elnök csöngtet, kérek nyugalmat, hogy Gombás ur indítványát előadhasa.)

Gombás István előadja egyuttal indítványát és a penztári névze fontos kérdésnek tartja, ha a bizottság alakítása egy asztaltársaságot a következő czimmel: Temesvári magyar pénzér-asztaltársaság.

Tóth Kálmán elnök helyesli az eszmét, de hogy az indítvány bővebb részletezés tárgyává tessek, a végleges letergyalását a következő ülésre ajánlja.

Egyhangulag elfogadták.

Agora Árpád: T. szaktársak! Az ügy és rendszabályokhoz akarok hozzászólni. (Halljuk!) halljuk!) Az ügy és rendszabályok 5. §-nak a) pontja a bizottság alakításának idején feltétlenül megköveteli az eszmét, de hogy az indítvány bővebb részletezés tárgyává tessek, a végleges letergyalását a következő ülésre ajánlja.

Tóth Kálmán: T. bizottság! Tisztelt előttem szólnak indítvány a szó szoros értelmében pénztárnok előnyére irányult, minélfogva csak helyeseltük ki. Agora ur indítványát, egyuttal meg azon szép törekvését karolja magába, hogy életbe léptetését körülményben a magyar nyelv tetemesen terjedni fog, kérem tehát annak elfogadását.

Következik a helyzet általános ismeretése.

Bóer Jenő beszéde.

Bóer Jenő I. titkár: (Ejenl! Halljuk! halljuk! Elnök csenget. Óriási lármá. Halljuk a szónokot! Ejenl! Elnök ismétletlen erösen csöngtet.) Tisztelt mozgalmi bizottság! A pénzérkérdés végleges megválaszolására az O. P. E. szakosztályunk szervezett társadalmi tagja, szakosztályunk az ügynök uradalmi jara alól végleges felmentése az O. P. E. és ennek kapcsán a magyar érzes és szellem.

T. kurtársak! Ha visszatekintünk a multnak khaoszába, ha visszatekintünk a multnak leforgott éveire, ha visszaplantunk szakosztályunk történetén és annak könyvet átlapozgatjuk, erőt vesz rajtuk a szégyen, erőt vesz rajtuk a megbőbenés, prolvra látjuk a sajnos valót és szégyenprínt őnt elönerzettük, hogy a leforgott évek sokaságát keresztül a közből, a szemléltevése megjelöljük, nem törekedtünk szakkultúránk sarkalatai bajának orvoslását végrehajtani, nem törekedtünk iparunk kulturális életét hatalmas fejleszteni, nem törekedtünk szakosztályunknak egy életbevágó társadalmi jogot emelni, melyet iparunk előkelősége már magába veve megkövetelt, szóval nem törekedtünk leradni magunkról az ügynökuralom nyomozott korszakait.

T. bizottság! Ezen ügynök rendszer többnyire zsákmányoló közegei gázolnak tár-

sadami becsületünkben. Uram! Önök tudják és látják, hogy miként áll tarsadalmi tekintélyünk. Önök tudják, hogy részünkre igazság szolgáltatás nem született előtök. De ne dőljenk azon téves felfogásban, ne itéljünk azon hamis álláspontból és ne gondoljuk, hogy azért vagyunk számuzeíteli a jelen tarsadalmunk, mert pénzczérek vagyunk, hanem azért számuzeítanak az alsóbb rétegekhez bennünket, azért nincsen tisztelémény és tarsadalmi becsületünk, mert a közvélemény tudja és látja, hogy mily körökben fordulunk meg, tudja és látja, hogy azok a társaságok, azok az ügynökök irólkak, a melyekben megfordulunk, a mi nevünk bizonyosan nevünk azokat a bizonyos festszt képi, kétes nöszeményeket követeli, tudja és látja, hogy a mi nevünk czégre állt milyen munka folyik ott, hogy a mi nevünk czégre állt feldekerült kétes nöszemények tanyásk.

Es most uraim! Hogy mi ezekről mind meg vagyunk gyözdve, a melynek tényegességeről a nyilvánosság is van tudomása, most, midőn kívüli szemékek tekintetünk a mozgalom kibontakozása felé, a midőn a magyar ország és szellemi állásunk immáron fényes erjes és, midőn íraunk felül kulturális életünk fellendülését az O. P. E. egyetemen jelöljük a térsz megvalósulás felé haladni, most, midőn hazamunkában áll az ügyök uralói bőnyire szakmánvól karjok széjel zúzni, meg mindég akadnak egyes közitért, kik zaktörte nemlünk ezen fontos mozánat előtt nem akarnak meghajolni, meg mindég akadnak egyesek, kik nem hajolnak meg az összes pénzczérek léteerdeke szempontjából megalkult mozgásbizottságok mindegyikére szabott szent kötelesség előtt, kik mindnyájunk szegényére nem karjok elismeri a jelen mozgalom irányának nagyfeszüretét és annak olyanok is zaktársaságok, kiknek van ugyan tudomásuk az O. P. E. életbevágó horderőgéről, de részint azért nem lépnek a harcznak szívrohába, mert sajnállják azt a csekély tagsági díjat a humanitás oltárára áldozni, részint meg azért nem, hogy önbiu vagyaiukat kielégíthessék, hogy egy ellenséges szaklapban visszajezzenek a sajtószabadság ógával, hogy átírjenek rajta, felíthessék ellenzéki sárvakat, fújassák az ellenzéki tollak, a melléklet veit. Mi vagyunk az ellenségek, nekünk nem kellenek reformok, nekünk a jelen helyzet paradicsom! (Viharos ajfzés és taps.)

Monadják meg a t. bizottság tagjai, hogy tarsadalmi állásunk a nyilvánosság előtt organizált hívón áll? Ismerjétek el kartársak, hogy az összes pénzczérek helyzete paradicsom, hogy az ügynökök mindannyian ötleni való emberek és hogy isten jelen helyzetünké sohase adjon jobbat. Ismerjétek el azok a zaktársak, a kik az ellenséges szaklapokban az O. P. E. megadóztatni felíltatik az akadályunk kőfát, megnehezítik korlátolt felőgásúkkal, nevétségű firkantúkkal a mozgásbizottság munkáját, megértik, visszazének a sajtó szabadság szent jogával, megbesztelennek nevös harczunk az O. P. E. érdekekben vivő harczunkat deső hímevet csak azért, hogy nevik aláírása egy ellenséges szaklapban leőgávia ott tündökölhessen. Bizonyítsák be ezen egyének, hogy tettük nevös karakterhez illő dolgok, hogy ipartuk szervezett, hogy a pénzczérek meg van oldva, bizonyítsák be, hogy ha az O. P. E. megalakul, hogy ervele egy temben a magyar ország és szellem nem terjed, bizonyítsák be ezen egyének, hogy mozgalomunk jelen irányi szűkösgelelen ipartuk kulturális életének fellendülése és tagadják el, hogy nem-e a germanizáció van közösztünk, pénzczérek között a legjobb etherjedje és hogy nem-e ez képezi szintén egyik sarkalatos pontját annak, a miért is a magyar

közvélemény előtt nincsen tisztelémény, nincsen becsületünk. Ha ezeket be tudják bizonyítani, úgy meghajolok érveik előtt és elismerem azoknak igazságát! (Ugy van! ugy van!)

T. bizottság! Tehát nekünk két ellenségtünk van. Az egyik a saját becsületünké, a másik életben velünk együtt küzd a létért, a reális életben velünk együtt küzd a létért, a reális életben velünk együtt küzd a létért, a reális életben velünk együtt küzd a létért. Ezek a saját zaktársaságok, a kik irányában mi Ujkor harczosai csak számalommi tekintünk, csak szomorúsággal. A másik azok az ügyök, kikhez ha beérsek kartárs egy alkalmas időre, elnyeresé végett, végig er, rajta telőül találg és hogy ha véletlenül egy rózsás kedőben találód, úgy megcsinálja veled az ízetlet az ugynevezett pákli. *(Elnök szavai. Fegyelmeltet a székeltől, tartva meg a székeltől kifejezéstől. Főkiallítások halljuk! halljuk! T. kartársak! Ezek a mi esküdt ellenségeink, ezek irányában mi Ujkor harczosai csak megvetéssel tekintünk. Kik az ugynevezett pénzczérek, kik az ezek nev alatt a mi hátrányunkra a nyilvánosság előtt szegyetnek, kiknek a jelen mozgásuk kivételével, de bizonyos a kizsákmányolásnak bőny mülthete. Ott vesztjük el tarsadalmi tekintélyünket, ott vesztjük el kevesben megkeresett félreérünk és mindzekéretű fizetségünk néven, szaz, kétszáz és háromszáz forint honorariumot mindzert meg akának tökélők, a kik őket parójtják imáogatják Igen uraim! Ott kocsivoltak a busis honorariumot ott fosztanak meg teged kartárs, emberi orgámod és mindzekéretű kővöl. *(Elnök ismételtelen nevös csöngés. Eljen Boó! Halljuk! ott fosztanak meg a becsületőt.)**

Tóth Kálmán elnök: Fegyelmeltet Boó ural a rendre!

Boó János: Meghajlok az élnők rendezésére előtt, meghajlok a t. elnök ur kétes előhívására előtt. De nem vagyok meg érdekelmeim hevet visszafogatni, nem vagyok képes az éltetés vajdát isszartatni egy oly rendszerrel szemben, a mely lábbal tiporja a mi tarsadalmi becsületünket. *(Eljenzék.)*

T. kartársak! Halljátok és gyözdöjétek meg személyesen ezen ügynökök bözegek elbizakodottságáról. Halljátok és gyözdöjétek meg személyesen, hogy hogyan állítanak oda fellengésre a nyilvánosság előtt, a közvéleménynek. *(El felővassa a Vendéglőszék Lapjában megjelent „A pénzczérek és pénzczérek elhelyező ügynökök közötti viszony” című cikket, Alahámvás Móról.)*

(Az cikk felővása nagy zajt roőbzötöz. Szünetel, hallgatosság a különböző felkiáltások, mint: Le vele! Abszurg! stb. Először meg nagy fáradsággal sikerült a nyugalmat helyreállítani, hogy szónok ismét szóhoz jusson.)

Tehát uraim! Ezen bajok orvoslását ho keressük a multban, a semmittevésben? Az mondom, nem. Hanem igenis a midánk szomorú tapasztalataiból kiindulva, azokból levonva a következtetéseket, a jelen meg pendített mozgalma mellett buzgóan kitarva pereshajjuk. Így szabadulhatunk csak meg ezen ügynökök bínyésektől, ezen gyalázásoktól, melyekben Abrahamovics is bőven részesítette Magyarország pénzczéreit. *(Karokos letér.)* Le vele! Gyalázat, ha liveness napvilágot lát egy fellépjen. Nagy zaj. Le a Vendéglőszék Lapjával, le az ügynökök lappal!

Igen uraim, a mi ezen cikket illeti, nem találók szavakat, annak éltetésére. Megfoghatóan előtem az a magatartás, melyet szokásosnyulunkban egyesek, daczára ezen gyalázások hatalára meg elmentik előkévenek megfoghatóan előtem, hogy meg akának pénzczérek, a kik folespnak ezen minket, pénzczérek gyalázó ügynök rendszernek a

megszaltására uszályhozódnának. Felcsapnak azért, hogy elharótják a mindnyájunk érdekekben megpikált O. P. E. eszméjét. De eszlőnknek. Csaklőnk mindzok, a kik azt hiszik, hogy megakaszthatják ezen eszmét, hogy megfoghatóak annak tovább és tovább terjedését. Magával fogja sodorni annak hullám áradása őket is, el fogja sodorni a rendszerűt pp egy, mint annak uszályhozódnak. Es hogyha majd jön a nagy egybeolvasás, hogyha majd be fog köszönteni az az idő, a mely nem is oly messze áll már, az az idő, midőn mint jóváhagyott történet, lesz kiadva az O. P. E. Gyűlésnek alapszabálya, akkor fog látni ezen egyének órája is, a hol le fogunk velük színműi véglegesen. Azert rettegésbe ejti őket a mozgalom, rettegésbe ejti őket annak izmosabb és izmosabb erőlködése. De rettegésbe ejti legjobban Kaszás Lajost, a budapesti püszkelegelőt elnököt, mert az uszályhozódnak megvezetését. *(Le vele! Zaj! Tehát uraim megdolósának kezdő fonatát megtáldták. Es hogyha a midánk szomorú tapasztalataiból kiindulunk, a jelen mozgalom mellett buzgóan tovább küzdünk, úgy teremtünk magunknak egy jelent, albotunk részünkre egy ottlomb, létrehozunk a nagy reformot, felépítjük a nagyiszéri reformalkotmányt, az O. P. E. Gyűlését! Ezen szónok varázserje által kellesünk két közöltünk a legközömbösebbnek is, lelkesülési kell a legokmányosabb eszoistának, mert ezen szónok varázserje által O. P. E., ott léteg kell szemünk felé a deső, a fősős, a nagyorgatózó jóvő.)*

T. bizottság! Nem akarunk példákat felsorolni ezen ügynök rendszer őrgyős eseményéről. Nem akarunk mi bosznokidni a midánk történeten, boriljunk azok az alkonyatnak homályba, írta el őket véglegesen a felédesnek eszákajja. Viraözönök, ezen ügyök fényesebb jóvő és tartsa az meg töltesék fényet feléltünk öökkel. Igen uraim! Elhangzott a szó, hogy mit akarunk, megdolós a deső eszme: O. P. E. Gyűlését! Viszhangra talad drág, magyar hitünk fenköltébe, ártesmésük pénzczérek között, viszhangra talad keletről nyugatra, észjáról délre, hogy megnevesse bennünket ezen ügynök rendszer nyomasztó korszakától. Es hogyha azt akarunk, hogy a tarsadalmunk keveltt tagjai legytünk, ha azt akarjuk, hogy a tarsadalmunk a jövőben szivesen hallgott részét képezzük, úgy tünjön el közöltünk az ervelelenség, úgy tünjön el közöltünk a vizsalyoklás és karótvé, tömörülve, egyesítve, szinte egy torokból kiadunk oda ezt az ügynök rendszer csatlósának a vétőt: idáig és ne tovább! *(Zajos öljénez.)*

Uram! Van országos nyugdíj-egyesületünk, tününk függ, hogy legyen tarsadalmi tekintélyünk, hogy ipartuk kultúvia legyen, szóval töltek fűg, hogy legyen egy orsz. P. E. Gyűlésünk. Ne tekintség az ellenségeknek szavát, a felsőbátsolt szenvedélynek futó hógését. Ne tekintség az ellenséges szaklapjának fomszédvénét, a mely táplálékát a harag izzó méhében találta. Ellenségeink szaklapjának tolla nem érdenes a mi fgyelőminkre. Ott gnyos fegyverő vált a toll a kezében, szenvedélyes gyötökki megbesztelése a saját szabadság szent jogát. Ha nem igen nézzünk, szinte áhítattal elteleve egyedül, független szaklapunkra, forduljunk feljé hitáival és jóakarattal. Az „Ujkor” szaklap az, a mely eszménket képviseli, a mely ezen rendszer csatlósainak tőről forrasza a szót. Az „Ujkor”, az a mely kibontotta a szókimondás lobogóját és hogy ha ez ellenzéki is egyesek nézetével, úgy legyektek elnökök kartársak és gondolatok meg, ha az ember az igazságot bámelendül akarja megmondani, úgy előfordul, hogy a jó ízlésel összekötözésbe kerül. *(Ugy van! helyes.)* T. bizottság! Azert kell hogy tá

magasság ezen szaklapunkat, kell hogy támogasson az, a ki csak pénzért, a ki csak felfogni képes értelem ezen szavaknak: Ujkor és szabadság!

Most már mondhatjuk, hogy van sajtószabadságunk, mert hogy az „Ujkor” megjelent, a melyet ha támogatunk, meg fog pirakdni mi, pénzérek létszabadságának is a fényes hajnal hasádsá.

Uram! az „Ujkor”-nak csak egy a célja. Megteremtteni Magyarországot pénzéreknek szabadságát, ebben pedig befoglaltatnak az összes pénzérek érdekei. Midőn tehát az „Ujkor” ezen eszmét tüzte ki célul, midőn tehát ő annak megvalósulására törekszik és midőn mi erről meggyőződünk két éven át, megérdemli, hogy nemcsak jóakaratú, de hivatal is forduljunk feléje. Megértelmi, hogy feléje nyújtsuk segítségünket.

En tehát felétek benneteket kártársak, forduljunk feléje hivatal, pártoljátok, támogassátok céljainak eléréséig nagy munkájában! Egyetértéssel, összetartással és testvériséggel, mindent maharabod fogunk kívánni.

Az Ujkor bátyafonának büszkén leng az igazság lobogója, ki van tüzve a szokmányos, az O. P. Egyesület felszentelt zászlaja! (Viharos, szűnni nem akaró éljenzés.)

Te pedig hatalmas Istenünk, magyarok nagy Istene, tekintés te hozzánk számtalozt osztályodra, szent ajakodon mosolyhál árszál el közöttünk szemnedek tekintetét! Teintés te hozzánk szent egéd karjánál körülvéve Isteni transzudor és óms belénk erőt a kitartásra, hitet a reményhez és szeretetet a szabadsághoz!

Felbúzdított kártársak, most törekedjünk! (Viharos, szűnni nem akaró taps.)

Nem talak szavakat, a meghatottság érzése felszökni le kebleimre ösztöne lekécsde lédétart. Delejes érzelm vonul át szívemen. látva, hogy átérztek harcunknak szigorú komolyságát. És én hiszem is, hogy felébredt szívetekben az eszme iránt való őszinte érzés. Hiszem is, hogy buzdító szavaim értelme megtalálta szívetekben a jó akarat pártoló fogadtatását. Azért is kérve kerlek benneteket, támogassátok ezen eszmét, támogassátok az Ujkorunk magasztos, dicső célját, jöjeteit el minden habozás nélkül az ülésekre és mutassuk meg, hogy a magyar pénzérek meg tud küzdeni a nehézségek tömkelegével, ha kell, anyagi áldozatok árán is, hogy bejuthasson abba a birodalomba, a melyet társadalomnak neveznek. Azért minden sóhajunkat, minden panaszunkra és minden tejjájdulónkat csak egy a felelet. Azért szavainkat is csak avval végezhetem, a mivel megkezdtem. A pénzérek végleges megoldása az Országos Pénzér-Egyesület! (Viharos taps és éljenzés. Szónokot számosan üdvözik.)

Következik :

Mindnyájan egyért és egy mindnyájkért.

Nemzetünknek a pártokodás, a meghasonlás voltak mindig átkai. Ezek nem engedték a közzsellem megerősödését, ezek hatottak légtörés a közös ér és törekvésekre, és békéltöbbször ezek voltak megakasztói a legnemesebb és szebb intézőinknek, a melyek a köz javára már annyj esetekben érvényesíthettek volna. És ez — mint más soknak — volt ráfektése a mi eddigi mozgalmainknak is, hogy azokkal a kellő célponttal soha el nem juthattunk.

Kötelésségem tartom itt figyelmeztetni az egy-két revizionistát, (érve azokat, a kik a nyugd. int. vezetőségéért annyira óhajtatják a személyváltozást) hogy ezen pártokodási szellem csak veszélyessé, de nem hasz-

A napirend végleges letárgyalása.

Toffing J. József titkár bemutatja az újonnan belépett tagok névsorát.

Olvasó : Gombás István, Schöffl Viktor, Bechl J., Binder J. urak, Spitzer J. kávérs ur, Apfél Vilmos ur ügynök (Éljenzések), Ájaosi Gusztáv, Indrák, Trümmel, Lichtenstein, Kern, Frisch Ed., Kolling, Reichel Péter, Schauss O., Osztermann J. és Fischer S. urak. Összesen tizennyolczan.

Az új tagok lelkesedéssel üdvözöltettek.

Következik :

Egyéb folyó ügyek elintézése.

Schöffl Viktor. Kedves kártársak! Kötelésségem tartom, mint kedves körülötökben ma legelőször megjelent tag, határoltam örömmel kifejezni azon magiszteelő szerencsében, a melyben résztülök, midőn is ezen bizottságnak, kedves hazánk ezen legbüzdöbbsz bizottság áldozat kész harcosszám sorába szintén mint egy küzdő sorozathozók. Továbbá komolyan kell kijelentem, hogy igazán megépezt azon kifoghatatlan ügybüzdöség, melyről most jelenleg is meggyőződök. Habár elfelejtihen emlékek fűznek a szegedi mozg. bizottság hoz, a melynek tagja lenni, a szerencse nekem is megadatozt és habár büszkén viseltem mindvégig a szegedi mozg. bizottság jelvényét, de most annál lelkesebb ambícióval tűzöm ki mellemre, mivel meg vagyok győződve arról, hogy dacára ezen város a Temes partján (Bépa partján), mint a nemzetiség központján van elismerve, kedves körülötökben méltón használhatjuk a jelvényünket írott mondatot: „Nyelvében éi a nemzet!” Azért az öröm érzése vonul át szívemen egy olyan bizottság tagja lehetni, a mely kebleiben a magyar érzést tüglálja és én is veletek fogok harcolni, biztósítottok beszéléremek dicsőségére! (Éljenzések.)

András György bejelenti, hogy Sterbenz Ferenc ur főpénzér a bizottságra mint tag fog belépni és tagsági díjat január hó 1-től fogva fizeti.

Lelekesedéssel tudomásul vétették.

Tóth Kálmán nagybarbecsűl Sterbenz ur ügyszereket és a bizottság nevében köszönetét nyilvánítja.

Ficker Antal főpénzér: T. bizottság! Egyelőre nincs okom szólni, azért is kérem (Eljen) Oriási derűltség) kérem beszédemnek jövő ülésünkre való elhalasztását. (Fűnek Matyás: Eljen a szónok! Derűltség.)

Tóth Kálmán előnk hivatozik Boór Jenő hangzatos szép beszédre és beszédének az Ujkor, úgy mint a Vendégülök Lapjával foglalkozó passzusát annyiban módosítja, hogy az iltés vessze meg a Vendégülök Lapja című ügynöki lapot, már azon kvalifikálattan cizkénék fogva, melylyel

nára lehet az oly szép reményekkel kecsgető nyugdíjintézményünk ellen.

Meglehet, hisz én magam is elismerem, hogy az elírt eredmények nem állanak arányban nyugdíjgyesületünk kiható nagy fontosság feladatával. De gondoljuk meg, hogy a kezelet nehézségeivel, s a minden oldalról támasztott bizalmatlansággal kellett megküzdeni az egyesület igazgatóságnak. S tegyük fel azt — a mi még nehezebbé tette a helyzetet — hogy az a bizonyos egyetértés még maguk, az intézőség tagjai közt sem vált ténnyé. Mert az őszintelen ősszertartás, a melyre — s különösen nekünk — oly nagy szükségünk van, — csak a jövő méhében rejlik.

Tehát ha komolyan és őszintén kívánják a revizionisták, az ellenesek, — a mint hogy kívánniuk is kellene — hogy nyugdíjintézményünk felvirágozzon, úgy félre kell tenniük a

Abrahámovics Mór Magyarország összes pénzér karát becsületesen végérterítette! (Eljen Thó!) Ellenben Kaszás Lajos iránt egyelőre helyezkedjünk a várakozás pontjára, a mennyiben remélve, hogy felismerve a hamis ösvényt, hátat fog fordítani az ügynökké lapjának és az Ujkor által kizittözött dicső zászló alá fog ő is sorakozni. Az Ujkor pedig, indítványom, tegyük meg hivatalos közlönyünké (Eljen!) Flór Győző szerkesztésének (Eljen Flór!) ezt sürögnyögve tudomására hozzuk és szívesyen üdvözlöjük. (Lelekes éljenzés. Eljen Flór Győző!)

Az indítványok egyhangulag, lelkesedéssel lettek elfogdvá.

Tóth Kálmán előnk: Mélyen t. mozgalmi bizottság! Meg vagyok róla győződve, hogy önök figyelemmel kísérték ezt itt elhangzott hangzatos szép beszédet. Gondoljuk meg máris ülésünk nagycsiré momentumának horderejét, olvasókát a a nyugdíjgyesület alapzabályát, kiserjék figyelemmel annak virágozó és gyarapodó előrehaladását, válasszanak magunknak egy osztályt és lepjének be minél többen annak mindnyájanat jövőkét biztósító és társadalmi állásunk szilárdító keblébe. Gondoljuk meg, hogy evel azon retgett és káros szocializmus magyárunk elterjedése létes megafogóval, retgetté csarjárnak közöttünk való meghonosítása ellenüsvény. (Közbeszólások: Le a szocializmussal! Eljen Tóth Kálmán előnkünk!) Azért is uram! Eljének a nyugdíj, ugyint a létezendő Országos Pénzér Egyesületnek leendő tagjai, eljen a haza! Ezzel az iltés beztárol.

Az előnkí zárzó után szűnni nem akaró harsogó éljenzés és taps kövözteték. Elnököt, ugyint a szónokot kézzórszával üdvözlöik. Ülés lelkes hangulat között oszlott szét.

Várady Kornél,
gyószor.

Távirat. T. Flór Győző urnak! Boór Jenő indítványára s Tóth Kálmán hozzájárulásával a V. L. ügynöki lapot megvettülök iltéslel. Ugyancsak az Ujkor választottuk meg hivatalos lapunknak. Kaszás Lajos b. p. e. előnk ellen sajnálatunkat fejeztük ki, hogy mint egy általunk megvettét lapnak munkatársára!! A lelkesedés óriási. Reményünk: hogy győzni fogunk. Üdv a Bepapartól!

Tóth Kálmán, Gombás István, Toffing József, Indrák Ferenc, Buda Károly, Ojfer Vilmos, Fischer Antal, Boór Jenő, Schöffl Viktor, Csontos Gyula, Werner Antal, Andrási Gy., Stróhm János, Andrási János, Marazzi Ignác, Illés László, Agóra Árpád, bízlami f. stb. m. bizotts. tagok.

személyes s önérdékeket és oda kell törekedniök, hogy a viszáltykodás és meghasonlás átkos szellemét saját kebelüköb és körülötök kiirtásák. Törekedjenek, s törekedjenek inkább arra, hogy a nyugd. egyesületük minél többen belepjünk, hogy az által is lehetővé tegyék a nyugd. egyll igazgatóságnak, hogy az a Nagyvaradon megtartandó kongresszuson egy mindnyájkunkat kielégítő eredményről számolhasson be. Tegyük tehát magunkéval és vigyük át az életbe e nemes jelmondatot:

„Mindnyájan egyért, és egy mindnyájkunkért!”

A mult évben Debreczenben megtartott kongresszus, midőn a megalakult nyugdíjgyesület jelenlegi igazgatósági tagjait bizalmával megztélte, ezzel egyzersmind nagy és terhes feladatot rótt rájuk.

Az einökösség, dr. Solty Ödön jogtanácsossal együtt az igazi lelkesedést buzdítja, teljes odaadással és ösztönzettel fogtak hozzá nagy és fáradságos munkájukhoz, a választmányok megalakítása, a szervezés és többi feladatokhoz. Hogy a sikerek mindeddig nem feleltek meg a várakozásnak, akkor ez tulajdonképp elő sorban is azon általán szellemnek, a mely szaktársaink között meg mindig uralkodik . . .

„Mindnyáján egyévt és egy mindnyájunkért” — ez meg mindig csak jámbor óhaj az. Pedig ha a dolgokat kissé komolyabb s tüzesebb vizsgálódás alá vesszük, így ilyen nagyobb szabású intézmény helyes és jól megszervezésének feltételei vagyis alapja azon feni szavakban rejlik. Mert a nélkül ugyan végezhetünk és mivelhetünk dolgokat, de alaposan és teljesen soha sem. A nyugd. intézet igazgatóságának tehát a förtlyt arra kell fektetni és nem szabad a mostani O. P. E. mozgalmaká figyelmen kívül hagyni és azok iránt közönyösen lenni, sőt inkább a legteljesebb bizalommal kell e mozgalmakkal szemben lenniök, és ott a hol lehet, azokat előmozdítani. Mert ne legyen az igazgatóság mindig azon kicsinyhitűségben, hogy az O. P. E. mozgalmak a nyugd. ügyeknek csak hátányára vannak. Ellenkezőleg: ezzel, és ennek czélt célszerűvé Nyugd. Intézetünknek egyszerű és mindenkor oly szilárd alapokra fektettük, a melyen azt soha és semmiféle körülmények sem tudják megingatni. Ez különben — a nyugd. int. előnye, már is tapasztalható. Oly helyeken, a hol az O. P. E. mozg. bizottságai élen igaz ügybuzgó és tettei közé kartársak állnak, ott siker, és dús eredményeket lehet látni. Megjegyezni óhajom: a tényeknek az a látszata, hogy tén is mind az O. P. E. érdekében van, ne ejtsen senkit is tévedésbe. Mert egyiknek előre menetele, illetve az Országos Pinczér-Egyesület mindig előbbi megalakítása, a másikat — nyugd. egyesület — csak felvirágozását jelenti.

Végem soraim ezen szavakkal: Ne legyen meg mindig csak jámbor óhaj az a „Mindnyáján egyévt és egy mindnyájunkért”, hanem törekedjünk oda, hogy az már végre meg is valósuljon. Lépjünk egymással érintkezésbe és szoros összeköttetésbe, s a nyugd. intézet, valamint az O. P. E. vezetősége és az ezen tereken működők — ügybuzgóbb fériak — álljanak ki a tettek mezejére, és ott egyet kepezve, tegyenek és teyünk közügyeinkért, s a létesítésre váró terv és czélokért. Ekkor aztán megvalósult az a . . .

Mindnyáján egyévt és egy mindnyájunkért! . . .

Tóth Kálmán.

Schalkház Lipót levele.

A Londoni Magyar Pinczér-Kör elnökségehez.

Abból az alkalomból, hogy a L. M. P. Kör egy éves jubileumát tartja, szakosztályaink egyik legjelesebb és tekintélyes tagja, Schalkház Lipót ur, a Kassai Schalkház szálló igazgatója egy az ó gazdag szellemi tudásával szépen megírt és nagybecsű levelet intézett nevezett kör elnökségehez, a melyben az a szinte páratlan szak-zerület — a szakmájának tettel és lélekkel elő férius s annak — mi legszebb melegek fűtött — szép hazafisága, mint egy messziről feltűnő fém tűndöklik és ragyog felénk. A levélnek minden sora: egy lelkesítés és buzdítás. — Minden sava: egy bölcs tanácsadás és oktatás — a czél célésre, a szakzszeretet s tapasztalatra és hazaszeretetre. De meg, s le vannak írva ott azok a minket s O. P. E. mozgalmunkat

illető nagy fontos igazságok is, a melyeket mi lapunkban elterjedt fogva, és legutóbbi számunk „A Londoni Magyar Pinczér-Kör egyévtés örömnépe” című vezércikkünkben is, — amint hangoztatunk: „Hogy az igazi magyar pinczér és vendéglős oly kevesen vannak, s hogy ezek mi rendelkezésünkre legkönnyebben a magyar társadalom.” — (Lásd »Ujkor« 35-ik szám, vezércikk.) De ezzel együtt, szeretve tisztelt s kiváló szakfőnök mintegy elismert és székszékét is látja azon czél förtökéseinek, a melynek megvalósulásáért folytatja jelenleg mozgalmat a magyar pinczérség, karöltve külföldön levő szaktársainkkal együtt.

Nagynyém szakfőnök, ki ropant nagy üzleti elfoglaltsága miatt csak keveset tájékozódhat O. P. E. ügyeink és ezek jelenlegi állásáról, levelének megírásakor tán nem is sejtje, hogy ép azon a tere, a melyen az ó nagy szellemi képzelme szerető látni — már mily dús eredményeket értek el a magasra törő czélok mozgalmat. De örülni fog majd, ha teljes tudatára jut, hogy a minden igazi szakügyeink előtt csak helyeslédést találkozó mozgalmunk, már a biztos czél felé közeleg. És mi ezen czél mielőbbi megvalósításán annál is inkább és meg lelkesült erővel leszünk, miután tudjuk, hogy ezzel nemcsak a pinczérség, hanem az egész osztályunk — vendéglős és pinczér — mivelünk jót, szépet és nagyot! . . . De ki is tenné ezt más! A társadalom telik pinczérök, — és csak egy vendéglősökkel, valamint érdekeltek egy legkisebbet sem törődik! . . .

Jelen szakfőnök és szakírónk, Schalkház Lipót urnak nagybecsű levelet, a melyet a Londoni M. P. Kör elnökségéhez intézett, szöszserint itt közöljük:

Kassa, 1899. április 20.

A Londoni Magyar Pinczér-Kör

Tel. Elnökségének!

E hó 14. és 26-rol keltezett becses levelüket vettem s igazán rendkívüli megörültem annak a hazafias s nemes törekvésnek, melyet egyesületük távol élés hazánktól egy lelkesedésből maguk elé tűzött. Minden magyar embernek kötelessége — különösen külföldön — a honzszeret; a nemzeti nyelvet, a magyar szellemet művelni, apoini és régi épségeben fontartani. És a honfi kötelesség, magyar pinczérség valóságos erőnyújtóik, mert társadalomuk ez osztályát, nemzeti életünk meglehetősen elhanyagolta, és ha kevés a magyar pinczér és vendéglős, annak legközebb oka maga a magyar társadalom. Törekvésükre tehát igaz szívvel sok szerencsét és áldást kívánok, ájójuk továbbra is kitartó szorgalommal nemzetiünk legdrágább kincsét, a magyar nyelvet, a magyar szellemet, hogy nyelven, gondolkodásban és érzelmeiben mindig és mindenkor azok maradjanak, a miknek szillettek: magyaroknak! . . .

Miután a mi mesterségünk az, a mely a legszebb kőrü szakképzészetet kívánja, tanuljak meg az angoln, s egykezeznék mindenben tökéletességet elérni, hogy ily szakismeretükkel, tapasztalatukkal egykoron a magyar vendéglős iparnak és így közvetve édes hazánknak javára, hasznára és dicséreté váljanak.

A magyarok Istene éltesse Önöket!

Kiszemlőn igen sajnálom, hogy a lelkesültségemnek ropogásból kifejezést nem adhatok.

A mai postával 10 forintot küldtem czimlőre nagyon szerény adományul, de mely igaz szívűből jön.

Egyelőre kérem, fogadják és eskedjésetek szívesen, és maradjak mindnyájukat igaz magyarszívűből üdvözölve,

tiszteelő szaktársunk
Schalkház Lipót.

Egymásért!

Tisztelt olvasói, pártolói, előfizetői az »Ujkor«-nak és mindazok, a kiket csak saját érdeke és az »Ujkor« érdeke! . . .

Szeretett kartársaim!

Országunkban, szeretett magyar hazánkban s körünkben egy új élet, új szellem ébredett. »Levelet az ósi rongyokat; megsemmisíteni, eltemetni a pinczérséget elnyomó és megbecsülőtlen multat. — Uj rendszer, új helyzetet teremteni — mondia és hangoztatja az az áldott szellem, »Ujkor«-unk hátszáján!

Rajtunk tehát a sor kedves kartársaim, hogy a jótékony szellemnek szavát megfogadjuk és építsük azt az épülő épületet, a melynek már fundamentumot lerakták osztályunk nemesen gondolkozói és nagyjai. Rajtunk a sor, hogy azt folytassuk és befejezzük. Tudjátok t. szaktársaim, hogy ezen éjszaka, az Országos Pinczér-Egyesület felállításával mi értünk el! . . . Sokat, nagyon sokat; alig lehet leírni azt a sok áldásos és üdvös lehetnek, a mi háromtól fogva reánk majd azon eszerben. Első sorban is: Mi leszünk, magyar pinczérök, az egész világon azok, a kiknek egy olyan intézetük leend, a mely nekik jelent és jövőt biztosít. Mi leszünk egyedül, magyar pinczérök, azok, a kik bármely multtal társadalmi osztályunknak szívesen látott tagjai leszünk. Lesz tehát — mi sohasem volt — tekintélyünk! Lesz igen is, mert akkor majd az ehhez szükséges tudás és kivételről, az O. P. E. fog rólnak gondoskodni. Mi leszünk továbbá, magyar pinczérök, azok az egyedüliek, a kiknek egy új Egyesületük van, a mely bennünk (a hazafiságot és magyarságot fejlesztve) nemcsak honn, hanem meg külföldön — a szép világ bármely táján — is élhetyek. Mert ekkor majd lesznek minden nagyobb külföldi városban magyar pinczér körök, a melyeknek minden dolgait a magyarországi Orsz. P. Egyesület fogja intézni. Ekkor tehát majd megfordítva lesz: nem a külföldi germán pinczérök jönnek be hozzánk és turnak ki bennünk üzletünkéből, hanem majd mi fogjuk terjeszteni külföldön a magyar szellemet és az ott szerzett tapasztalatot és vagyonaínkat, mi fogjuk gazdagítani szép hazánkat. Majd megláthatjátok t. kartársaim, hogy mint fog bennünk megbecsülni ekkor a magyar társadalmak! . . . Nem lesz rajtunk kívül az iparágunkban csak egy is, a ki ekkor művelés, szakképzés és világlátottságban velünk mérkőzhetne. Rájta tehát, szeretett kartársaim! hogy ezek és ilyenek legyünk — csak fölünk fűg! . . .

Most pedig, t. szaktársaim és »Ujkor«-lagnak összes érdeklődői és olvasói éle egy indványon lépek, a melyet íme a következőképp adok elő:

Vagyunk mi, t. szaktársaim, annyian, hogy sokan. Összeszámunk körülbelül 30 ezer (pinczérök). De a kik szakmáinkat megtanultuk és értjük, is vagyunk vagy 14—15 ezeren. Tehát nagy a számunk. Most tehát: miért ne víbtenék mi azt ily sokan ki, hogy a mi lapunk ne kétszer, hanem három, esetleg négyszer jelenhessen meg egy hónapban. Ha egy négyszer megjelenő szaklapunk lenne, a többi szakmákon, e tekintetben, már is túltelünk.

Te gyék tehát lehetővé szeretett szakársaim, hogy az »Ujkor« — a melynek minden száma megjelenését, mint a Messiaszt, úgy várjuk — hogy tehát ez a mi »Ujkor« lapunk nem kell csak kétszer, hanem egy hónapban legalább is régyszer jelenjen meg. . . . Ehhez nem kell csak a gyász jelenjen meg. . . . E az időkészség: fizessen elő mindenki az »Ujkorra«. Főpinczer kártsársaimat, továbbá minden fegyvereső szakársát pedig különösen felkértem, hogy az »Ujkor« teljesben elterjedése végett, tegyenek meg minden intézkedést. Kérjék fel a tisztelt főnök urat, hogy lapunkat, az »Ujkor« becses támogatásának részesítsék. Rendeltesük meg továbbá lapunkat mindazon iparosoktól, a kik szakmáinktól, illetve főnök — munkájuktól, haszonban részesülnek. Szóval pedig, szeretett kártsársaim, tegyünk meg lapunkért mindent, mert az annyi, mintha egymásért, vagyis önmagunkért teszünk. Mert csak ő töle várhatjuk, azaz ő leve ezeyetben várhatjuk ki azon tenni szép dolgokat, — letjövönk, szabadtságunk és tekintélyünk!

Föl tehát szakársak, tegyünk egymásért és lapunkért, a ki élvezelér bennünk nagy reform munkánk nagy és szép céljához!

Legyen meg tehát bennünk a kártsári, az összetartási és a jóindulatnak nemese szeretete. Mert csak így haladtunk és érhetünk, és csak így lesz Isten segédleme is velünk!

Eperjes, 1890. május hó.

Babás Gábor,

a Széchenyi-szálló főpinczere.

Nyilt levél Tóth Kálmánhoz.

Kedves fegyvertárs!

Ugyebár nem nézhetted már tovább halgatagot az a küzdelemet, a melyet a Te kártsársaid a mi szakmánk terén uralkó korhárd rendszer megváltoztatásért folytatnak?

No de hogy is nézhetett eddig is? Hiszen Te vagy ennek a küzdelemnek a szülője; a küzdelem a Te eszmédért foly, a melyet Te közbéni hajtottál. Mi felvettük a harcot a Te eszmed diadlára jutásáért, mert meggyőződésünk nagy vagy, hogy eszmed jó, sőt napról-napra jobban éreztük, hogy annak gyakorlati megvalósítása mindinkább életszükségleté válik a Te kártsársaidra. Mi tehát beállunk a gédába, hogy véreztetést aint megküzdjünk igazunkért. Nem mondhatsz azt, hogy csak egy jótanyára is eltérünk volna eszmédől; kitarítottunk mellette becsülettel, mint a hogy az egy harcosztól elvárható; pedig hát ugyancsak voltak küzdelemünk nagyon is heves napjai. Ismered Te is elege azoknak a támadásoknak fajját, a melyet ellenünk ellentünk intéztek. Te tudod nagyon jól, mint kiszolgált katoná, hogy a harcászati rendszere a támadásoknak ezt a tisztességtelen fajját nem tartalmazzá, de mi minden intriga, minden gaszág dacára, a melyet hitvány ellenünk lövegi reánk szórtak, kitarítottunk a zászló mellett, a melyet Te kezinkbe aadtál és meg is védttük annak tisztességét.

De Te elváltál a Te csapatodtól.

Vajon miért? Én azt hiszem, hogy ezt taktikából tetted, hogy kipróbáld a Te csapatod megbízhatóságát és harcászati képességét. Ha cseled tányleg ez volt, a mint hogy nem is lehetett más: ám most mondj felettünk ítéletet és gyere nézd meg a Te zászlódat, a melyet kezinkben hagyál, hogy nem-e esett rajta szepöl. Én ugy tudom, hogy nem. Gyere tehát és vedd át, mert nem tudja azt senki sem olyan szépen lobogtatni, mint Te!

Visszatérte tehát seregged élere. Isten hozott! Meghajtott előttd zászlókat tisztelgette és fogadalmat teszünk, hogy azt nem fogjuk elhagyni soha.

Megjelenésd közöttünk felélesztette bennünk a harcai kedvet a legmagasabb fokig, aczellá változtatta izmaink, a mely a mi saját külön örögeinkkel . . . . . azt hiszem — győzelemmel fogja a harcot megvívni.

No de igen. Elkészülté-e a harc esélyeire: Felverté-e magát azon gaz támadások ellen, a melyek elmaradhatlan émi fognak téged is? No de ne gondolj ám tén a harc védekészésben hotni nemesebb fegyveremre; nem kell ehhez se tör, se dárda, se szurony, mert azok, a kik majd téged is támadni fognak, megtámadnak az ilyen fegyver élére: ezek ellen az a fő, hogy az ember jó vastag eszmatápról gondoskodjék, mert ezek csak az éle, nem pedig valami nemes fegyver elé valók. Ezt jó lesz tudnod.

El lehetsz rá készülve, hogy ók kutatni fogják a Te Achilles-sarkadat; s ha csak van egy pont rajtad, a mely sebezhető, ók azt ki fogják tapogtatni. De légy csak erős és gondolj arra a fegyverre, a melyet én ajánlottam és soha mátra. Légy arra is elkészült, hogy ók majd téged iparkodni fognak disceditálni, rád fogják fogni, hogy Te szociálista vagy, hogy Te ígatod a pinczereget a főnökök ellen. De ne adj mindekre semmit, a főnökök delege tájezozottak már a mi törekvésink lényege felől.

Ne vedd okánkülínek az ezekre való fegyverzetésedet.

Végül pedig teli szívvel, igaz örömmel kiáltom feléd: Isten hozott régi vezér!

A többi meg majd jön . . . . .

Tóth Endre.

Lapunk jelen száma tárgyhalmas és a temesvári nagygyűlés miatt 3 napot késétt. — Mai számunk 5000 példányban nyomatott.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük mindazon előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy azt megújítani mielőbb sziveskedjenek. A kilétek előfizetése lejárt, lapjukhoz postautalványt mellékelünk. A borkünnak — hogy az O. P. Egyesület ezéjén és a nyugdíj-egyesületi dolgokról már is tájékozódva legyenek — a lapot fél élf. áron küldi a *kiadóhatal*.

Lapunk előfizetési ára, mint eddig, rendszeren: egész évre 6 ft, félve 3 ft, negyed évre 1 ft 50 kr. **Borkünnak:** fél évre 1 ft 50 kr., egész évre 3 ft. Egyes szám ára 25 kr.

Az előfizetést megújítani — hogy a lap szétkülöndésénné fennakadás ne történjen — kéri

Az »Ujkor«

szerkesztősége és kiadóhatala.

Lapunk összes barátait és olvasóit tisztelettel felkérjük, hogy az »Ujkor« körkiben és ismerőseik között terjesztieni sziveskedjenek.

Különfelek.

Értesítés. Az »Ujkor« szerkesztősége és kiadóhatala f. hó 15-től fogva Somogyi-utca 24. szám alatt lelétek.

Külföldről. Lapunkban mindinkább és sürűbben jelennek meg az olyan közlemények, hol levél, hol pedig nyilatkozatok alakjában, a melyek míg elleneségek ezáltal azok kicsinyessége miatt, másrészt örömmel töltenek el minket azok az ószinte sorok, a melyek a mindnyájunk egy ügye (O. P. E.) helyes és czélzserű voltát elismerve, annak mielőbbi kivétel — czélmezgavosulás — óhajátik és szorgalmaznak. Legutóbb egy hosszabb idén át külföldön (jelenleg *Bournemouth, Anglia*) lévő szakartsunktól kaptunk egy ilyen levelet, a melyet közbécese és érdekességénné fogva itt közlünk:

Ben tisztelt Pár ur! Van szacsámam besg tudomására hozni, hogy »Ujkor« lapunk a Londoni Magyar Pinczér Kör hivatalos sajtólapja, mai postával egy évf. előfizetési összeget, 11 schilling 4 pennyt (6 ft 80 kr.) adtam át.

Nagy figyelemmel kísérem eddig is lapunkban a kínaiológusok számbélyeinket foglalkozó s a pinczérkör érdekében írott czikkéket és közleményeket, a melyeket olvasva, arra a meggyőződésre jutottam, hogy a mi ügyeinket (pinczér-ügyek) kivívandó s tervezetve azt szép czéllé mielőbb esakny úgy vétejük győzelemre, ha esakny előzött (és) nem kímélve, beállunk pártolói közé e lapnak, a melynek szerkesztősége élfen egy oly férfival tállakozunk, ki nem kímélve semmi fáradságot, künd a nehéz munka, mindjában kibontakozó és felhívó szép silbercett. Lapunkat, minden alábbi czimreim küldeni kérem, maradtam az Ujkor igaz postolói és t. szerkesztő urnak hotinai tisztelgetem, ószinte hve,

Anglia, Bournemouth, 1890. május 2.

Caifrák Antal,
The Highcliffe Hotel.

Pollák Sándor Hazám kávéháza.

Egy oly szakfériut mutatunk be itten t. olvasóinknak, a ki nevével a nyilvánosság előtt, számlapokban nem szokott szerepelni, de a kiknek szakfériutai kiváltsága s e zark iránti ószintesége és szeretete, ebben valóságos beletérmettes, sok számtalanul jobban érdekes a megemlékezés és dicséretre.

Ki ne ismerne a közismert *Pollák* Sándor urat, a budapesti »Hazám kávéház« tulajdonosát, az ugynevezett kis »Pollák«-ot, a ki mint nagy közkezdetés és hírnévének örvendő főpinczer, a 80-as években és a 90-es évek elején működött (Csornán, Kapuváron, Szombathelyen, itt a Szabária kávéházban 3 évig; Komáromban a *Pár*, Kőzponti kávéházban 3 és fél évig; a nagykanizsai Tivold kávéházban közel egy évig. Mind ebőlke üzletek és mindenütt hosszabb időn át.) A Hazám kávéházak szinte főpinczere volt, mikor azt átvette előde, illetve volt főnökétől, *Dungel* Ferenczoltól 1894-ben. Az akkor gyenge meneti üzlet *Pollák* Sándorunk szerencsés és szakavatott vezetése mellett egyszerre a legforgalmasabb pesti kávéházzá változott. A József-, Erzsébetváros és a Kerespesi-ut környék lakói ma már mind mint jó ismerőt, barátot és egy kedves kávést ismernek *Pollák* Sándor urban. De ezt ki is érdemelte ó azon valódi finom előkevény modorával, a melyet vendégeivel szemben tanúsítani csak nagy ritka üzletember tud. Továbbá azon pontos és figyelmes kiszolgálásban mi itt van, Budapestben csak kevés kávéházi vendégeközség részese. De a mi őt legfőképpen, a mi nagyra-becsűlésünk és tisztelgetésünk érdemessé teszi, az a szép dicséretes és szinte páratlan tulajdonsága, hogy ó nemcsak a saját, hanem az ezen szakmában lévő tisztés és törekvő pinczérnek is méltányolni tudja

munkásságát és óhajtja ösztönözni előmenetelét. Ezen igazi szakszeretetéit és nemességét különben híven bizonyítják a következők: Már két (éjjeli) főpinczere üzletet nyitott. Egy (napnali) főpinczere, **Pollák Jean** és egy felszolgáló (éjjeli) pinczere, **Lenovó István** kartszárnyak már a megnyitás óta üzletben vannak. **Szreiner József** mint (éjjeli) főpinczér szintén, másfél éve, hogy ott működik. **László Irma** tüzilény, a megnyitás óta és **Barnsz Irma** félroton szintén 2 éve, hogy a Hazám kávéházban vannak alkalmazva.

A mi mind ezenkívül, a mi t. **Pollák Sándorunkat** és szaktársunkat a sokak közül kiemei, az, hogy igen nagy és folytonos és foglaltsága mellett még mindig talál időt és módot arra, hogy a köző s a mi szakügyeinkkel való gondoskodó figyelmét és érdeklődését kifejezesse jutassa. És ezért is partolják ott nemcsak az előkelők, hanem a mi osztályunk tagjai is tömegesen. És ajánljuk is ezt, illetve felhívjuk a t. közönséget, hogy a mi szakosztályaink Budapestre utazó tagjait, hogy a legalkalmasabb helyen, a József-túró 3. és népszínház-utca sarkán álló **Pollák Sándor** „Hazám” kávéházát önként felkeresni szíveskedjenek.

Uj vendéglo megnyitása. Budapestben a Róck Szilárd- és József-utca sarkán a mai kor igényeinek megfelelő, igen díszes és teljesen berendezett új étterem nyílt meg **Szas nagyvendéglo** cím alatt, mely úgy magyaros konyhája, mint különféle pinczere miatt, méltán az első közé sorolható. Az új vendéglo tulajdonosa, az általános kedveltségnek örvendő és jóhírnévű **Gjfellner József**, a „Baross kávéház” tulajdonosa, a kinek széles körben ismert és régi szakismerete biztosítja az új üzletnek felvirágzását. Mint főpinczér az új üzletben **Poltsek István**, fiatal törekvő és ügyeszetetéről közismert szaktársunk ön alkalmazva. Sok szerencsét!

Személyi és híveitől. **Matthéus Ferenc** kelles és ügybuzgó szaktársunk, az esztergomi meg. bizottságnak volt fíradatlanul élnoke. Pésett a Matyas kiraly szalló főpinczér állását foglalta el. — **Kiss Pál** kiváló szaktársunk, ugyancsak az esztergomi meg. bizottság ügybuzgó tikára, sz O. P. E. gyujtöive inditványozója, Esztergomból szülővárosába, H.-M. Vasvárihoz érkezett, hontam jun. 1-én utazik Sali, osz. fop. állás elfoglalása végett. — **Bogner Károly** őszinte ügybarátunk, az igloi meg. bizottság volt dekek élnoke, Szegedre érkezett, hontam tovább csak jun. 1-én utazik a kovácsnai furdóba, hol mint főpinczér ön alkalmazva. — **Gállyen Sándor** ügybuzgó szaktársunk, a keszthelyi meg. bizottság titkára, ugyancsak az Amazon kávéház főpinczéri állást vette át. Szaktársunk ezelőtt az ottani Brenner-kávéház fop. állását töltötte be már hosszabb időn át. — **Horváth István** dekek szaktársunk, az O. P. E. öök vez. bizottság volt é demes élnoke, Pancsován a Weisz-szalló éttermi főpinczéri állását mar. 25-én foglalta el. — Ugyancsak a kávéházi fop. állást **Baldásy Károly** töltötte be. — **Jungreisz Deszö N.-Kikindán** a Nemzeti kávéház főpinczéri állását vette át. — **Clementz Károly** Z. moonyban a Központi szalló szobafopinczéri állást nyerte el. — **Bauer Réla** ügybarátunk Lonsonczról. **Németh Vilmos** Miskolczról és **Riener Károly** Balassa-Gyarmatról, Budapestre érkeztek. — **Komán Sándor** dekek ügybarátunk Nagy-Egyeden a Ha tyúv-szalló főpinczéri állását foglalta el. — **Gömbös János** Aradon a Közömi szalló főpinczéri állását foglalta el. — **Loch Ferencz** Nagy-Becskerekben a Pest város szalló fop. állását vette át. — **Tóth**

András Komáromban a Sport-kávéház fop. állását foglalta el. — **Karácsonyi Lajos** Nagy-Kikindán a Nemzeti szalló szobafopinczéri állását nyerte el. — **Spiegel Sándor** és **Vick Hugó** Szolnokon a Magyar király szallóban mint étordók nyertek alkalmazást. — **Lukács József** a Magyar király kávéház főpinczéri állását foglalta el. — Ugyancsak a Nemzeti szalló kávéházban mint segédpinczér **Weisz János**, s a 4-temben **Kajtar István** mint bortüv elnök alkalmazást. **Fürster Péter** Munkácsán az úndalmi sörcsarnokban mint étordók foglalt állást. — **Waldmann Árpád** T.-Sat. Miklódon a Kerek. körben nyert alkalmazást. — **Kiss Antal** kiváló szaktársunk, a bopeti Fehér fő szalló volt főpinczere, ugyancsak a Gégyári tüzilények éttermi fop. állását foglalta el. — **Kristán István**, az O. P. E. öök vez. bizotts. k tagja, Nagyváradon a Széchenyi-szallóban mint étordók foglalt állást. — **Drojak István** dekek szaktársunk Szegedben, a vasuti vendégloben éh. állást nyert. — **Pferchy József** Kolozsváron a „Minta” sörcsarnok üzletvezetői állását vette át. — Ugyancsak **Pogács Vilmos** dekek ügybarátunk a Bizámi-szalló szobafopinczéri állását foglalta el. — **Merkin Ferencz** Tordan a Koronaszalló fop. állását foglalta el. — **Hofmann Árpád** a b-ocsabai vasuti vendéglobe mint étordók nyert alkalmazást. — **Gotfrid József** Nagyváradon a Kis piça vendéglo fop. állását foglalta el. — **Várdy József** a kolozsvári vasuti vendégloben étordók állást nyert. — Ugyancsak a „Minta” sörcsarnokban **Gréf János** mint étordók alkalmaztatott. — **Horváth János** Baján a Binány szalló főpinczéri állását foglalta el. — Ugyancsak **Jakab Márton** a Járme-téle vendéglo főpinczéri állását foglalta el. — **Ruck Sándor** Szabadkán a Nemzeti kávéházban nyert alkalmazást. — **Sánuel Mamó** Komáromban az Otthon kávéház főpinczéri állását foglalta el. — **Laskovits József** Szabadkán a vasuti vendéglo 1-11. oszt. étteremben, **Pápay Zoltán** Komáromban a Magyar király szallóban nyertek étordók állást. — **Wagner János** Ujváradon a Mayer nagyszalló fop. állását foglalta el. — Ugyancsak a Teve vendéglo fop. állását **Markusev Ignác** töltötte be. — **Krajcs Pál** és **Fürj József** Ujvidéken az Erzsébet szalló kávéházban nyertek alkalmazást. — Ugyancsak **Simola Endre** a Fehér ökör vendéglobe mint étordók lepett be. — **Varga Antal** Sz. baftakban a Nemzeti szalló főpinczéri állását foglalta el. — Ugyancsak ott a regg. fizető pinczéri állást **Illés Pál** nyerte el. — **Vig Emil** Pancsován a Trombita szalló fop. állását töltötte be. — **Buday József** Zimonyban a Fekete meszközhöz cimzett vendéglo fop. állását foglalta el. — **Rösz József** Ujvidéken a vasuti vendéglo 11. oszt. fop. állását foglalta el. — **Kásterner Miklós** N.-Kikindán a Nemzeti szalló éttermi fop. állást vette át. — Ugyancsak **Hatalovits Gyula** mint étordók nyert alkalmazást. — **Bobek Gyula** Nagy-Becskerekben a Kaszinó vendéglo fop. állását nyerte el. — Ugyancsak **Halmay János** mint éh. foglalt állást. — **Kolb István** közismert szaktársunk a kolozsvári New-Tours szalló fop. állását foglalta el. — **Herskovits Miksa** barátunk (trebeczomból) Kispestre utazott. — **Kolozsvári A. Bendi** a budapesti Pannónia szallóban mint étordók lett ölközpötve. — **Luhik Ferenc** dekek ügybarátunk Nyiregyházaon a Korona szallóban éh. állását foglalt. — **Molnár Zeiga** közismert szaktársunk és igaz ügybarátunk, a félegyázi Korona szalló főpinczéri állását töltötte be. — **Biczó István** ügybuzgó szaktársunk Fegyváráról Miskolczra utazott. — **Adler Mihály** junius hó elején a Dórs-nyi jégaraházban utazik s fogl. el fop. állást. — **Szabics D.**, a temesvári m. bizotts. volt élnoke. **Moskovits, Auslender Tabak** szaktársaink Herculesfürdőre érkeztek. — **Wohl Gyula** Brassóban a Vigadó éttermé fop. állását foglalta el. — **András György** ügybuzgó szaktársunk Temesvárt a Vidömer kávéház fop. állását foglalta el. — **Nevotni Károly** Szegedről Bpestre utazott. —

Torma Lajos ügybuzgó szaktársunk Veszprémben a Magyar király szalló fop. állását foglalta el. — **Roth Mária** bécsi, mindig fiatal és dekek kartszárny, a kolozsvári Erzsébet kávéház fop. állását nyerte el.

Levelezők és tudósítók. Lapunk levelezői és tudósítói közé újabban a következő kiváló szaktársaink léptek: Párisból: **Vásárhelyi Frigyes**, Keszthelyről: **Szohraucz János**, Budapestről: **Poltsek István**, Eperjesről: **Babós Gábor**. Orosházáról: **Veisz Izidor**.

Uj vendéglo. Balassa-Gyarmaton a régi jó hírnevű „Balassa” szalló éttermét és furdókezt helyiségét osztályunk egyik közismert és kiváló tagja, **Föglén Ignác** vette át. Delek szaktársainkunk kitüno szakkezelése mellett, a kissé elhanyagolt üzlet körül pár hét felgörsára alatt teljesen ujja lendült és a városi intelligencia, valamint a megyei összes ölkölköseké központja lett. Az újonnan berendezett, közkedvelt szappó üzletre, kitüno, izlées konyhája és tiszta, természetes borai miatt is felhívjuk az utazó közönség figyelmét.

Családi öröm. **Wise Miklós** nagykikindai vendéglo, fiatal barátunkat kedves neje egy egészséges kis leány gyermekkel ajándékozta meg, a ki a szent keresztben Erzsébet nevet nyert.

Uj sörcsarnok. **Pferchy Ferencz** közistezetelnek örvendő s közismert szaktársunk Kolozsvárt az „Ujvilág” éttermét átvette, s az a jelenkor izléesnek teljesen megfelelő és csinosan berendezve „Pizeni sörcsarnok” cimzmel f. hó 1-én nyitotta meg. Az új üzletben az alkalommal állást nyertek: mint főpinczér **Nagay Sádor** és mint fizető pinczér **Csilag Albert**. Sok szerencsét!

Hymen. **Matizs Pál** főpinczér szaktársunk Mámáros-Szigeten f. hó 3-án vezette öltárhoz szive választottját **Jani Paula** Rozália kislánnyal, **Endr József** mászorosztiget vezetődekszép és művelt unoka nővérét. — **Schlesinger Henrik**, a nagybecskereki rózaszalló főpinczere eljegyezte **Schlesinger Ignác** nagybajomi izr. isk. igazgató bajos szep leányát, Ilonát.

Furdó. Lassan-lassan kitapászkodók az idö csúnya, esös és ködös állomóságából és beállnak az anyira várt szép, meleg majusi napok. Itt a szezon! S készülödnök: ki ide, ki oda. Sokan már el is foglalták furdói üzletüket. Legtöbbsz szaktársainkunk azonban még csak a jümonus hóall helyre. Ekkor kezdődik ugyanis a főszezon. Tehát csak egy kis jó időt Istentünk, jobbat, mint eddig szoktál adni és ekkor jót tettél a te népeddel, jót a pinczereikkel, a kik közül sokan huzzák meg magukat, a kereset nélküli töl üzletekben azon gazdától reményben, hogy mindazt egy szép idővel megoldott nyári üzlet majd helyre pótolandja.

Eddig a kiknek furdón létök és levésükürol tudomást vettünk, a következők:

Miskel **Miskay** Lajos szakosztályunk s a fővárosi főpinczér szaktársaink eme kitüno-sze, igaz ügybarátunk, Trencsén-Tepliczen már elfoglalta állását. Kiváló és igaz ügybarátunk — ki egyzersmind lapunk munkatársas és tudósítója is, s ki az O. P. E. ügyeinkben fontos szerepet van hivata betölteni — az ottani mozgalmi ügyet kezébe vette s remélhetjük, hogy öm azt sikerre is fogja vinni. Ezt különben legközelebb már tudni fogjuk.

ANGOL DIVAT.

Szép és tartós üzleti öltönyök, 12 forinttól feljebb, a legnagyobb választékban kaphatók

KOVÁCS B. angol uri divat üzletében

DEBRECZEN, Piac-utca, a fő dohány-tözsde szomszékában.

A szaktársaktól bevett összeg 26%-a a létesítendő O. P. E. javára fordítatik.

III. Krassy Bódog a bál jóvődelém felét átvette, mely összeg 1616 frt 38 kr., ebből a szakkisola javára 2% levonatot és mind bál jóvődelém 1293 frt 10 kr. pénztárunkban elhelyeztetett.

IV. Kőr-gazda jelenti a tekepálya ez ideigre való berletét, melyet 100 frt bérösszeg fizetendő és ezen pálya ünnep és vasárnap kivételével naponta rendelkezésünkre van bocsajtván; foglalónak 50 frt kiutalványozása megszavaztatott, mely összeg Gajárszki és Stözl által átvetették. A kortágok posta fordulatát értesítették, hogy a tekepálya május hó 1-én ünnepélyesen megnyitják.

V. Az „Ujkor” támadásaira vonatkozólag, a melyek felolvastatván, Kaszás Lajos és a választás ellen tett megjegyzéseit a választmány elveti és tudomásul nem veszi.

Eltérben nagy lelkesedéssel továbbra is bizalmat szavazott a választmány Kaszás Lajos élére.

Több tárggy nem léven napirenden, élénk az ülést berekeszti.

Vorák József
II-od titkár.

Fenti jegyzőkönyv utolsó pontjában lapunk, illetve az „Ujkor” támadására vonatkozólag tetteik említés, a melyet nem hagyhatunk észrevétel nélkül, már csak azért sem, hogy arról t. olvasóink is némileg tájékozva legyenek.

Mint jegyzőkönyvnek nevezett pontja említi, az „Ujkor” megtámadta Kaszás Lajost, a bpesti p.-egylet nemreg megválasztott élnökét, eltiléleg szólva ezzel egyszerűs-mind a gyűlés eme választásáról is.

Mi beismérjük, hogy foglalkoztak azon választással, nemkülönbén a megválasztott élnök személyével is, sőt mi több, annak — mint a pinszergés beszámolójeink — megválasztását, egyenesen hibáztattuk. Hogy mi vitt bennünket ezen nyilatkozatunk tétele, azt kelvén megindokoltuk lapunk 34-ik száma „Akkor” cím alatt hozott közleményünkben. Bemutattuk s leírtuk körülmenyében annak a bizonyos Kaszás Lajos urnak egy a közömlüt, valamint a jelenbeni józanatlan szereplését. Egyszerűen az igen t. élénk ur huságánál fogva egy kis feltűnése vágyott s ezért lett szegődvényese egy ügynöknek, a ki eddig védtelen szakmáknak már annyiszor meggyalázta. De ez most nem tartozik ide.

A bpesti p.-egylet választmányi ülése tehát lapunk említett közleményét „támadásnak” minősíté, s azt, mint ilyen, tudomásul nem vette, meg ellenben az élnöknek bizalmat szavazott.

Mi tisztelettel meghajolunk a választmányi határozat előtt, sőt az esetben, ha tán az egyletlen inogtatásban sértenék, az ezen értelemben adott soranakt rektifikáljuk és a megértőten fölött sajnálatunkat fejezzük ki. De úgy hisszük is tudjuk, hogy erre szükség nincs. Erre különben fenti határozat se hagy következtelt, miután ott a tudomás nem vételei kivül egyéb sem foglaltatik. Azt pedig — már csak a „pro forma” kedveért is — meg fellet hozni. Elvégre élnökét a megválasztást követő napokban már — egy testület sem csaphatja el.

Végül a mi a „támadásunk” minősített közleményét illeti, arra a következő rövid megjegyzésünk tesszük.

Mi nem támadtuk meg Kaszás élnököt, csak egyszerűen leírtuk ez egyen kötetet, megismertettük helytje stráber-egyet és mintegy közmegebotránkozottat s szégyenítő magaviseletéről az összes józomal gondoli-ozó pinszergés megvetését kiérdemeltet, mutat-

tuk be. De — s mint ezt észrevétlenül is hagyunk — mi sokkal intellektuálisabb egyenéből állónak ismerjük a bpesti p.-egylet t. választmányát, hogyssem az, a mi tett megjegyzéseinket félreértete volna. S mint ók, úgy mi is tudatában vagyunk azon ténynek, hogy ama bizonyos választáson a körülmenyek úgy formálódtak, hogy Kaszás megválasztásába kénytelen — de nem örömet — voltak belenyugodni. Hogy azonban mi egy ily kénytelenségből, egy első s derék szaktestület élére szorult élnök személylen nem vagyunk meglegedve, ezt t. kartársaink, a bpesti p.-egyletrelmes tagjai is belátják és nem rosszalják, mert fentiekből is érthető ez. Es mi ezt — a hallgatag bizalmat — midőn mélyen megköszönjük t. szaktársainknak, mintegy óhajunkat véljük kifejezni, hogy ezen mindnyajuk érdekében való nagy reorganizáló munkánknál, s különösen e szakra ily veszélyes egyének megsemmisítésére, — ók is csak egy úgy tórednek, mint mi. Mi pinszer szaklap vagyunk, ók pinszerek. E kettő pedig együtt, s mára mint saját javára — nem tóredkedhet.

Ügynökökről.

Sok a panasz, sok rád, t. rendszer uram! Rossz vagy és telisdedt tél minden bajokkal. Nem bírjuk már tovább rosszaságot!

Es belövetkezett a nagy szó: »Rendszeret változtatni!»

Ügynökök; — de hát kiket is ért volna legelső sorban a hibáztatás? Ók az összes bajok és viszásságnak előidézői és okozói. A helyzet rosszaságát ók okozták. Ha ók egy kissé kevesebb pinszert gyartának, ha ók azt a »honorit» kissé mérsékeltébb mennyiségben szedik; s végül ha ók kelkissime rejtenségek mellett azt a pinszergesét az őt megillető tekintélyben részesítik — ha valóbanak is, de nem ily kiállhatatlanok és égetők a bajok.

»Maga barátom elsőbb tanuljon meg, osztán úgy legyen pinszér!»

Hány helyen tetteitek az ilyen megjegyzések. Itt is, ott is hallatszott, hogy a gazda nincs meglegedve és nem bír kapni *bisztesges* személyzetet (pinszérben). S mi ezek a pinszerek voltak, addig a tisztés és szakképzett pinszerek lerogyosodtak, mert nem juthattak (a legűbb esetben azért, mert a kívánatos honorát nem tudtak fizetni) állás-hoz. Bezzeg jutottak az ügynökök által teremtet pinszerek.

Rossz vagy tehát te rendszer. És e rosszaságból származó káros hatás mind rajtunk, úgy a vendégök szakon is érzik. Megszüntetése tehát álkás lesz ránk, és főönkeinkre is.

Sokszor — de majdnem a legtöbb esetben — »ügynökökről» szólok közleményeink egy hangzatosok el, mintha azok az általános egybevonva — egy, mint az összesek eljárását elítélte volna. Nem. Mint jó pinszerek, úgy vannak jobb és tisztesebb ügynökök is. Ezek csak áldozatai a sok hivatalstalan és minden tisztességtelen eljárás ügynökök, jobban mondva cselészergőjeink. Ebből indultunk tehát, vagyis hogy azokat megkülönböztessük, írunk ezen közleményünket, ajánlvát az egyszerűsármind figyelmébe t. szakközönségünknek, a ki becsületés igazságajánlat eddig is bízamálval fordult felénk.

Vannak tehát, — felburjánzott gaz módra — olyan ügynökök (cselészergők stb.) a kik szakközönségünknek egy legkisebb pártolást sem érdemlik. Vannak viszont több olyanok,

kiket t. szakközönségünk sokkal kevésbé pártfogol, mint előbbieket. Ott az egyen kihasználás a cél, ily a szakma szükségleteink tisztességes uron való kielégése a szándék. Mig tehát annak szakközönségünknek egyenes kárára vannak, addig ezeknek elvük és céljuk — a kevésb ügynekkel bevére — a hasznos művelés. Ezt már tapasztaltuk nem egyszer. S ép ezért is érdemlik meg, ha figyelmünk feléjük fordítjuk és pártolás részesítésre, előnye őket helyezük. És e végül is határozotuk el, hogy ezeket t. szakközönségünknek figyelmébe és pártolása alá ajánljuk nem mulasztjuk el. Ezen elhatározásunknak eleget tette, itt írjuk ki tehát azon pártolásra mellobb ügynököket, a kik töltnek erre érdemet nemcsak tisztés eljárásánál, hanem azzal is szereztek, hogy a rossz rendszer megváltoztatását célul kitűzött O. P. E. mozgalmainak mindenkor mint szíves és ügybuzgó segédkezők, tüntették fel magukat.

»Pártolj minket, mi is pártolunk téged.«
T. szakközönségünknek pártolásba ajánljuk a következőket: Nagyvárad: *Szilbermann* Ignác p. egyelő ügynök. Nagy-Kanizsa: *Wagner* Ferenc egyelő ügynök. Szatmár: *Blajer* Zsigmond egyelő, Szabadka: *Akhótz* Ferenc egyelő ügynök és *Pfeischmann* N. ügynök Újvidékről.

Végül megjegyezzük és felhívjuk magoz, bizotts. figyelmét, hogy a területükön lévő ügynökök működését ellenőrzőleg figyelemmel kísérve, tudassanak bennünk esetről, esetre, hogy abból a szükségéseket levonva, eljárásuk szerint — ók is érdemesthetők legyenek.

Bajoss dolgok.

Egy aljasság netovábbja.

»Ujkor» lapunk már több ízben adott hírt garzáda ügynökökről. Hogy ily csunya dolog velem is történt, különöbök a többiól anynyiban, hogy itt a főszerepet egy főpinszér viszi.

Az »Amazon» szálló volt főpinszérre, — ki nem rég volt itt az én helyembe — szeretne ismét visszajőni. Hogy ezen szándékát kivége, az iteni cselészergőnét (mert itt ez munkálkodik a köz javára) felkérte és 50 forint ígért annak, ha az állást visszasserzi neki. Az asszony előtt hoztam, mutatja a levelet, (a t. főp. nevet meg most nem, de annak idején meg fogom nevezni) és azt monda: — *Nézze uram, maga nékem ezért az üzletért csak 30 forint adta, ez ötvenet ígért, adjon még 20 forint és aztán . . .*

Természetes dolog, hogy nem adtam neki: miután tudom, hogy 30 frt honora egy cselészergőnőnek ungi elég.

Tessék már most tehát elgondolni t. szaktársaink, hogy mennyire jutotunk. Nem csak kenyere, de még a szaktárs is a szaktárs kenyere ellen tőr. Ha az illető pinszér hozzám fordul és azt mondja, hogy engedjem át neki az üzletet, mert ő másképp nem bír megélni, szívesen megtettem volna, hogy az üzletből kilepek, a nélküly, hogy tőle csak egy krajczárt is követeltem volna. Es azért még én is találtam volna üzletre, bár senki kenyere ellen — s ily aljas módon, mint az a minta-főpinszér — nem törtém volna. Szerény nézetem szerint a pinszér még misúit is esznek kenyeret, s egy főpinszéri állást elnyerni lehet tisztességes unom-tódon is. Az aljasságnak, hozzá egy főpinszér részéről, ez a netovábbja.

Kesztyű, 1899. május hó 7.

Schranecz János,

az »Amazon» szálló főpinszérre, magoz. bizottság elnök.

Mindenféle.

Levél a bégapartiakhoz.)

T. bégapartiak!

A harag, a méreg és a boszúk érzetei kalandoztak át egész valótán, midőn hirt velem arról az Önök mosdatlan és a jelen művelt kor izlésének nem felelő eljárásukról, hogy egy modernitlan manchet-tával tiszteletlenítették meg a mi fővárosunk pinczér kara ékét és büszkeségét, a fővárosi pinczér egylet érdemtuos elnökét. Ez kérem. Önököl egy (mondhatnám smutzig) olyan tért elkövetése volna, a melynek méltó elítélésre az összes grammatikák és lexikonokban nem találók szavakat. Felforr a vérem, ha eszembe jut, hogy Önök azt merészek feltételezni egy *fővárosi főpinczéréről*, hogy az még egy fél pár manchet-tára is rá van szorva. Vagy talán Önök elhitték azt a balga-

*) Ezen levelet azon alkalomból küldte be egy pesti szaktársunk, hogy a bégapartiak posta útján és boríték nélkül Kaszás L.-nek egy olyan manchet-tát küldték, a melyet előbb a mosó-intézetbe kellett volna küldeni. A levelet beküldő nekünk külön sorozóban megjegyezte, hogy a mosatlan manchet-ta czimzették sértette férfai ünnezték és ezért is vissza küldte csakugyan posta útján, a még felül rá pártatlan manchet-tát

ságot, (a mi különben csak a rossz nyelviek eljárása s pletyka volt) hogy *Kaszás* barátom már mindenét az Önök O. P. E.-ére áldozta, s hogy végszükségében rászorult volna az Önök fél pár manchet-tájára! Az én barátom, hála istennek tudatlansága folytán, sokkal nagyobb ellensége a közügyeknek, hogy sem ezt, a fentebbi bolondot csak meg is cselekedné. De legalább ha az a manchet-ta még ki lett volna mosva! Vagy ha még be nem irkálták, hogy *Kaszás* barátom viselhetne volna az elnököl jobb kezén... De engedjék meg nekem, hogy egy össze-firkált és mosdatlan manchet-tát, a melynek kikészítése I. koronába is belekerülhetne, csak egy pestbudai, de nem egy budapesti pinczér egylet elnöke fogadhat el. Tudják meg aztán még Önök, hogy ez az én barátom sokkal is nagyobb és felettebb áll, mint Önök. Ő a dunaparti főváros érdemtuos főpinczére, Önök pedig csak egy bégaparti városba való. Hogy talán néha szamarságokat követ el? Ez az ő eleme, s ehhez Önöknek semmi, de semmi köze sincs. Elvégre még, ha Önök olyan bölcsnek tartják magukat, tudhatnák azt, hogy isten mindenkit nem teremtett okosnak. És igen is — és azért is csak dög: Megmutatjuk mi Önöknek, hogy a bpesti pinczér egylet elnökét, az én barátomat, rövid idő múlva még az Önök bor-tacsokójuk (borgyereik) sem fogja lepapláni

műveltség dolgában; olyan legényt csinálunk belőle. És evégből is — ez az én indítványomra történt — határoztuk el, hogy ezentul mindig a legtokellőtűtőbb főpinczér keressük ki és választjuk meg egyleti elnöknek. Igenis hogy így: mert mi az önművelődés és szakügyekbeni jártasság elsajátítását sokkal czélyszerűbbnek véltük, hogy a fővárosi pinczerek hátramaradottját ezután az elnöki székben fogjuk kiművelni. És én azt hiszem, hogy egy embert egy kis műveltségű kitapattazni egy egész év leforgása alatt csak képes egy egész egylet! Mondják meg Önök bégapartiak, hogy igazam van-e?

Mindazonáltal osztom örömemre szolgát a tudat, hogy az én nagybecsült *Kaszás* barátom az Önök ajánlva küldött mosdatlan manchet-táját nem fogadta el. Ezzel megemelte legalább becsületét és tekintélyét egy maga, valamint az utána következők — s kitanításra váró — összes pinczér-egyleti elnököknek.

Végül azon reménybe ringatva magamat, hogy jövőben nemesebben fognak eljárni és nem egy fél part, hanem egy egészest és nem mosdatlan manchet-tát fognak küldeni, maradtam Önöknek...

Budapest, 99. május.

Jules de Prinz,
főpinczér.

„Szép Világok.“

A „Szép világok“-hoz.

Lángolni és lelkesedni a nemesért, a vágy- és képzelései szép dolgokért, csak ifju, ideális lelkek tudnak. Az ideális lelkek mind és mindig fiatalok.

A ki nem idealista, annak arról a valódi szépről, a mely a gondolat világban születik és nevelkedik, még csak sejtjelme se lehet. Az ilyen — mint krónikus — mindent merev-, közöny- és hiányos néz; s a való, öröm és gyönyör élvezetét nem leli és találja fel semmiben. Csak a hétköznapi valóság az ő eleme, a mely a rideg tények megtörténe szem elől rajzolásával foglalkoztatja és vonja el minden más egyébtől érdeklődés és gondolkodását. Az ilyen lelke rokon a pesszimistával, a ki mindenit fájdalmas színben lát és mindenben kételkedik. — Az életnek ez a legszomorubb oldala.

A ki az irodalomban kissé járatos, az tapasztalni és tudni fogja, hogy azok a szellemi termékek, irodalmi munkák, (az irodalomnak bármily fajtából) mily nagy becsű és értékűek. De fájdanek daczára az ilyen mintegy tisztába is van azzal, hogy azon nagybecsű munkák értékükben igen nagyot csökkennének, ha azok közül a *szépirodalmi* részét *hiányozna*. Hogy mi az a szépirodalom, azt több-keveseb tudjuk. A költészet, a regény, az elbeszélés, novella, stb. oly dolgok szépen megrajzolásai, a melyek, míg egyrészt az olvasót komoly tanulás és műveltesébe részesítik, másrészt a szellemet kellemesen elszórakoztatják. Ez tehát nemcsak

szórakoztat, hanem: művel, tanít, és okosít is bennünk; gondolatainkat világosítja, szellemünket élesíti és szívtinket nemesíti. A szív nemesítés pedig — a lélek nagysága.

Irodalomról lévén szó, nem hagyhatjuk megemlítés nélkül a szakirodalmat sem, (a mi minétkint is foglalkozásunk) hogy fentvelet mily vonatkozásban van.

A komoly értelemben vett szakirodalom, mely egy-egy szakteret (vállalat, kereskedelem s az ipar különféle ágából) foglal el magának, csakis azon a bizonyos szakteren mozoghat és az azon működők rendszeréhez kötött ügyek és érdekek előmozdításával foglalkozhatik. A szakírás tehát komoly, száraz és nem élvezetét nyújtó; minél fogva is ez a szépirodalomtól majdnem oly távol esik, mint a kecskeméti öreg templomtól Jeruzsálem városa. Következésképen pedig: a szakirodalom formájában és valójában olyan, mint egy életet megunt 77 éves matróza, a ki mindennap egyforma ruhába jár és öltözködik.

Mindazonáltal a szakot a szakkal nem tévesztve össze, mi (pinczér szak) ezen szigorú korlátokon túl esünk. És pedig: ha tekintetbe vesszük, hogy a mi szakunknak a többiekétől egy egészen különböző és külön való szakma, annak szakirodalmának is különbözőnek kell lenni azoktól. Figyelembe véve továbbá a pinczérsegnek — mint egy speciál — szaktudását, a mely az iris, olvasás és számolás gyakorlatán kívül megkívánja: a több nyelv ismeretét és a műveltségnek is — egy bizonyos fokig — bírását,

az el sem képzelhető, hogy a mi szakirodalmunk is, egy a többiekhez hasonló s lelket untató dolgokból álljon. Kell, igen és szükséges is, hogy irodalmunk a szakisme és többi foglalkozásunkba vágó és miniket érdeklő komoly szakkolcokat terjeszsen és ismertessen, de jobban ezt is csak akkor, ha majd a pinczér szakma is egy — mint a többi — elismert szakmat fog képezni. Mert — élve egy filozófus munkatársunk igazán böcs mondasával — „*Minek a bölcs, ha nincsen még gyerek?*“

A mi szakírókatunk tehát — előbbi következtetések szerint — ki kell terjeszteni az irodalomra többi ágaira, de különösen a szépirodalomra, a mely, míg egyrészt érzelmeinket finomítja és nemesíti, más tekintetben bennünket az arrai gyakorlatra serkent és buzdít. A kettőt pedig egybevonva, eredmény: az *önművelődés*.

Egy az előkelőbb osztályunk tagja, a kit lapunk „munkatársának“ szerencsés nevezhetni, s kitől ezen lap hasábján már igen szép dolgok láttak napvilágot, a napokban egy levelet intézett e lap szerkesztőjének, a melyben a szépirodalmat, a *művelődés szempontjából*, lapunknak mintegy irányelvéül tekintti. T. munkatársunk, ki egy tud. egyet. kor titkára, nem szorult rá arra, hogy a mi szakmánkon kívül és jóval felül álló irodalmi és más műveltség tekintetből képességét méltassuk, — leveleink fenti nevet kifejtésért s ennek igen helyes voltát nem csak elismerjük, de mi már ez irányban (mint alább is kitérünk) törekedünk is czél érni. De, neve-

zett szépirodalmi munkatársunk levelében nem csak ér éről, hanem egy oyan dolgról, és nagyon szépen emlékezik meg, a melynek megvalósításait jelenleg a pinceszérség küzd és rajong, s a melynek létesítésével (O. P. E.) alkottuk csak meg mi a „Szép világok“-at. Hogy azonban t. olvasónk tudatjának és győződésének meg ismét (mint már erre többször is volt alkalmuk) arról, hogy a pinceszérség jelen mozgalmá s annak szép, ideális czéjait nemcsak mi, hanem a rajtunk kívül álló és művelti osztályoknak tagjai is lelkesedéssel méltónak találják, — szép tekintélyű munkatársunknak nagybecsű leveleit itt mutatjuk be olvasóinknak. Továbbá a nemeskeblű férfinak önzetlenül felajánlott és nemes szolgálatkészsége, valamint a mi szakgyűntink iránt az eddigi is tanúsított szives érdeklődéséért e helyen is hálás köszönetünket fejezzük ki.

Az igazán „Szép világok“ rovata és keretbe illő levelet szóról-szóról itt adjuk:

Tek. Flór Győző szerkesztő urnak

Szeged.

Igzen tisztelt szerkesztő ur!

Bocssáson meg, ha folyton és utólag is háborgatom, az szeretnék minden áron a „szent ügy“ érdekében csekély erőmből telt-hetöleg lendíteni, segíteni.

Örömmel tapasztalom, minő lelkesedéssel, kitartással küzdenek a kitöztöz cél elérésére és ez a lelkesedés, erzem, ream is átragad. En, a ki azon a téren, mint teljesen idegen állók, a ki csak a tollal kezembem keressem meg mindennapi kenyereimet, azon törtöm szegény meggyötört agyamat, hogy mivel lehetnek segítségére azoknak a lelkesen harczoló, ügyükért halni kész zúzóívóinknek.

Valahányszor lapját kezembe veszem t. szerkesztő ur, egy dolog mindig fájdalomosan érint és ez az, hogy a szépirodalmi részre oly kevés szót fejt. Elismerem, sőt tudom, hogy az ön becses lapja szaklap lévén, egy „szent ügy“ szorgalmába szegődve, meg egyrészt törökölkézet képezi minden szakdolgról olvasót értesíteni, másrésztől minden tudással, teljes akaratall azon ügyet győzelemre jutatni képezi feladatukat, melynek szorgalmába szegődtek. Ennek helyességét nemcsak elismerem, de kellöleg méltányolni is tudom.

Azonban még egy nagy kulturális feladat is önök által vár és hiszem is, nyer majd megoldást. Ez pedig a művelődés terjesztése. Ez egyenesen hivatása egy oly elterjedt és egy oly testület szaklapjának, a mely testület minden egyes tagjának leginkább van szüksége művelésre és tudásra.

Szerény véleményem szerint ezt leginkább úgy érhetök el, ha egy állandó rovatot nyitnánk meg a szépirodalom számára. Azt hiszem, ezt minden olvasója szívesen vendü, olvassa és ez által szellemi érzéke nemesüli, érzéke a szép művészetkért fel lesz költve és nemesebb szórakozást is fog találni.

T. szerkesztő ur! Nagyon szerény dolog, a mit nyújthatok. Egyszeri író-mesterember vagyok. És mit tehet egyebet egy ilyen magamfajta tollragó, ha látja, miként küzd néhány fenköltöz gondolkodása egyén kitartással és buzgónnal egy szent czél elérésére, mint a hogy egyetlen fegyveret, a tollat felajánlja segítségükre.

Tek. szerkesztő ur! Sem publicista, sem az önök szakdolgaiban annyira jártns nem vagyok, hogy annak a szorgalmába

szegődhetnék. En novellát tudok írni, vagy legfeljebb egy verset faragni, ha azonban az általán pendített eszemet elfogadja, úgy a szépirodalmi teren szívesen és állandón akarok még nagyobb műveimmel is rendelkezésre állani és örömmre fog szolgálni, ha képes voltam ez által némiképen segítségükre lehetni.

Kívánom azt, hogy buzgalommal sikerüljön még más, szakmájukhoz idegenek megnyerhetni, mert biztos sikert vélek abban láthatni, ha minél általánosab, minél szélesebb körök, minél nagyobb tömegek vesznek tudomást nemcsak humánus, hanem a reorganizáció helyes mederbe terelése által hazafias törekvésekről. Kívánom azt, hogy ügyüket mihamarabb diadalra juttatva, működésük meg lehessenek elégedve.

Kolozsvártot, 1899. május 7-én.

Hazafiai üdvözlattel

Ziltzer L. Béla,

a tud. egy. köri cinök titkára.

Kisded korában lapunknak, fenti czimvel, — „Szép Világok“ — rendes hány mellékletet (mutató) — 1898. husvéti (6.) szám és ugyanezen évben pünkösdi (11.) szám — meg is jelent. A husvéti számban, 1-ső oldali sorok alatt a következő megjegyzés állt:

A „Szép világok“ mintegy virág- és falkola lesz, a hol az ikteti és ojtani tanulóknak hely és mód fog adni a szépirodalmi szellemeseméket tenyésztes és felnevelésre. S továbbá: Az ebbeli gyakorlatok a szellemkészeket (művelődés, a szép és jó iant nemes érzékek) bírsi s öntörökölödésüket fokozni, a minden — szakmukon kívül — tudományos dolgok iránt csak gárgadgiant fogják.

Allg várom azt a napot, a melyen majd a „Szép Világok“ legelső számát — könyv által mellékletben — t. olvasóm kerébe adhassam. Az „Ujkor“ teljes csak ekkor fog lenni. Szerk.

Sajnos, hogy ezen szép szándék mind- eddig nem valósulhatott. A pinceszérségnek új rendszert alkotási törekvések, az ezzel járó rendkívül nagy teendők, míg e lap szerkesztőjének egyrészt idejét foglalták le, másrészt az ezzel járó nagy költség s kiadásiok tették lehetetlenné a nemes terv sikerülését. Ha tekintetbe vesszük továbbá, hogy épen a mi osztályunk az, a mely az ily szellemet kultiváló s a közművelődést előmozdítani öhágtó dolgok s törekvések iránt viseltetik a legkevesebb érdeklődéssel, a sikereltségben nincs mit eszámoljunk. De azonban a közelmúlt eseményeit figyelemmel kísérve s különösen azon időt, a melytől az Ujkor létezik, a merített tapasztalatokból mintegy örömmel következtethetjük, hogy szakosztályaink az eddig mivel sem tördomségében változás állott be s hogy az ő saját érdekében vágó, valamint a szak- és szépirodalmi dolgok iránt több figyelmet és érdeklődést kezd tanusítani. Ezen kedvező jeit, továbbá azon körülményt, hogy a szépirodalmat kedvelők mind sürűbben keresik fel szerkesztőségünket dolgozatainkkal, indított bennünket arra, hogy az elejett eszmet ismét felvegyük és — ha egyelőre nem is az előre tervezett szerint — fenti „Szép Világok“ czimvel lapunkban állandó rovatot nyissunk. Szépirodalmi rovatunkat dolgoztatákkal el fogják látni: *Flór Gy.-n kívül Ziltzer L. Béla, Bator, Tardy G., Minden Tamás* és többi sz. író. munkatársaink. Midőn még megjegyezzük, hogy szépirodalmi rovatunk csak

a helyszükhez mérten, illetöleg a szak- ügyekkel foglalkozó közleményeket, hol kis, hol nagyobb terjedelmű lesz, azon reményünk- nek adunk kifejezést, hogy a mi t. közönségünk pártfogásával módot fog nekünk nyujtani arra nézve, hogy nemcsak a „Szép Világok“ mint az Ujkor hány mellékletét szép s nagy terjedelmű füzetekben olvassassa. (F-Gy.)

Nem történt semmi . . .

*Nem történt semmi, csak egy sziczerányag
Halt meg, és azt győzőlaja egy kebel;
Ez az egész; és még, hogy a kebelnek
Élét egy szöke lyányka vette el.*

*Nem vagy történet, az ilyen manapság
Gyakran csak meg s ah de menyki sok:
És jét sem tén, ha egygyel szorparlak,
Vagy itétek többen a sziczyklokok . . .*

*De nem, leányka, néd s sziczyly ridat
Nem mondom, mert hisz nem a te bünöd
Valt, hogy az ifju sziczyés lönyked
Szeretted, s szerelmeled ültészt.*

*A egész álka: egy talán a sorsnak
Bárod szerelged? . . . talán nem lehet;
Reim fityálas, hogy szöke leányka . . .
Miert történt ez éppen te céled?*

*De felejték, jó leányka, a multot
S a mult e fitya s bus történet,
A mely szerelmed boldog szép reményed,
Mint göjtát övez, fepte s mosta szét.*

*Miként az őt jirt és rotott sziczernek
A búnat; csoda, hogy szét nem szakadt;
Mely bárha imá, s nagy soká, sziczerül
El is roant . . . de köjón ott maradt.*

*El te boldog lyányka, ki még nem érezéd
Ezt, a remény, vágy, sziczed nem járta át;
Szerelmed sötét vágyakodás lapjára
Felirtad-e az ifju egy sziczer? . . .*

*Az egy szöt, mért az ifju hozzád eslet? . . .
(Vagy tán nem olvasád a levelet?)
S kinek te még a szöt is megtapadtad;
Oh, mond leányka, hogy tehetted ez? . . .*

*En angult láttam benned szöke lyánykám,
Az ének legcsébb s legjobb angulat;
S miként az angyal, igi szent urára,
Oly áhatatlan néztem te réid . . .*

*S hiltetem-e, hogy esd' mindán kérd
Szórná, az angyal hallgatag marud? . . .
Hiszen ha undokt merstem volna haszad;
De nem kértem töled, csak egy sziczerad.*

*De jó, leánykám, réj, jó még a napja,
Hogy ott sziczedben éret lángra gyul;
És aint te viláon, réid is tehetnek;
S lehet fityálmad, mely el sose mul.*

*De nem kérdem, oh azt nem kérdem,
Hogy néked lyánykám fityálmad legyen;
Miként az ének legcsébb deris napja,
Legyen boldogság mindig éteden! . . .*

*Csak egynek kélek: majd ha egykor jönnek
Szerelmed kéni, lyányka, ne feledd,
Hogy egy szeretni nem fog soha senki,
A mint én szerettelek lételet . . .*

Botoz.

Főpinczér,

beszél: magyar német, horvát, szerb, és olasz nyelven, 300-500 forint ovadékkal állást keres.

Egy eladó üzlet,

mely áll: kávéház, vendéglő, 3 iktészen berendezett szoba, fedett kuglizó, szép veranda és mellette egy közel 100 tagból álló Casinóból, családi okok miatt azonnal eladó.

A vételhez 6000 frt szükségesnek és csakis kereszténynek ajánlható.

Czím a kiadóhivatalban.

Haszonbérbe kiadó üzlet.

Egy 33 ezer lakossal bíró alföldi városban, családi okok miatt, igen előnyös feltételek mellett

egy üzlet

azonnal kiadó.

Az üzlet áll: étterem, kávéház és vendégszobából. — Azonkívül van még négy szoba, utazó vendégek számára.

A kávéház előtt, miután a fő-utcán van, nyári időnyen át korzó használat.

Az üzlet évente (a mit jelenleg tulajdonosa könyvvilág kimutat) elad: 340 hektó sűrt, 180 hektó bort és 80 hektó pálinkát.

Évi haszonbér 1800 forint.

Az üzlet három évnél kevesebbre nem vehető ki, többre azonban igen.

Czím a kiadóhivatalban.

Hirdetések

jutányos áron vállaltatnak el az „Ujkor” kiadóhivatalában.

Különlegességi czipésműhely

RÉVAY F.
SZEGEDEN,

Kelemen-utca 4,

Haggenmacher-sürcsarnokkal szemben.

Vidéki megrendelések egy ócska czipő beküldése után pontosan eszközöltetnek.

— Husz év óta elismert szállója a pinczér uraknak. —

Eladó üzlet

Komáromban, a fő-utcán levő régi jó hírnevű

vendéglő,

melyben nagy étterem, tánczerem, nyári és téli veranda, 2 kuglizó nagy kerttel, külön gyümölcsös és zöldseges kert, baromfi-udvar, sertés-szállás és jégverem van, továbbá egy Polgári-kör helyiség több lakó-szobával, külön mosókonyha és pincze, az összes berendezéssel, borokkal együtt május 1-re kiadó.

Szükséges összeg 5000 frt. Évi lakbér 1200 frt.

Csakis keresztény embernek ajánlható.

Kávéház átvétel.

Van szerencsém igen tisztelt kártársaim b. tudomására hozni, hogy az eddig TÓTH ENDRE ur által bírt szegedi

MILLENIUM-kávéházat,

mely a Kárász-utcában van, f. é. május hó 1-én átvettem.

Kifűnő hideg és meleg kávéházi italok és a legjobb kiszolgálásról biztosítva, magamat és üzletemet tisztelt kártársaim partfogásába ajánlva maradtam

Szeged, 1899. évi május havában.

Kártársi tisztelettel

Bergl József

kávés.

50

lángra berendezett Acety-

len világítási

készülék a hozzá tar-

tozó 13 darab Lyra lus-

ter, 16 darab fali kar-

éző és 4 darab utcai

lámpával, villanyvilági

szab. berendezése miatt

olcsón eladó

az Európa kávéházban

Marosvásárhelyt.

Billiárd

Billiárd golyó gyár

SINGER ANTAL

Budapest, Ferenciek bazára.

Bolt 13. szám.

Országsszerte elismert dominók, elefánt csont golyók, dákok és sakk legolcsóbb bevásárlási forrása.

Dominók

Korpássy József

férfiszabó.

Szeged, Kárász-u. 16.

Legelőssőbb áron készít a legjobb szövetekből a legújabb divatu ruhákat.

Minden számla összegéből 2 százalékot engedményezek a létesítendő O. Pinczér-Egyesület részére.

ELADÓ ÜZLET

Egy kitünő menetű dunántúli megye székhelyén levő

vendéglő

mely a város tulajdonát kezezi, szép sétatér közepén, a vasúti állomás közvetlen közelében, mi által mint vasúti vendéglő is szerepel, miután az indoház közelében más vendéglő nincsen.

Az üzlet áll: egy szép nagy étterem, egy vendégszoba, külön csapszék, kétszobás lakás, konyha, éléskamra, pincze és gyönyörű kerthelyiségből. — A berendezés áll: az étterem, vendégszoba, csapszék, konyha, éléskamra, kerthelyiség, egy ujonnan készült amerikai jégverem, sertéshizlalda, szóval az üzlet teljes berendezése 3500 frtnyi ártért eladó. — Bérlet tartama még 3 és fél év. — Évi bér 800 frt. — Még adómentes — Forgalom atlag 16.000 frt. Az üzlet azonnal átvehető. — Czím a kiadóhivatalban.